

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี
สังกัดกรมสามัญศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542

ISBN 974 - 334 - 094 - 7

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS OF SCHOOLS
IN NAWAMINTARACHINUTIS GROUP
UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

Mrs. Renu Krutthai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Administration

Faculty of Education

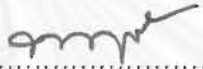
Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974 - 334 - 094 - 7

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มมณฑลราชบุรี
สังกัดกรมสามัญศึกษา
โดย   นางเรณู คุรุไทย
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์

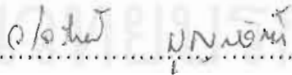
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรณู คุรุไทย : การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรม
กรมสามัญศึกษา (A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS OF SCHOOLS IN
NAWAMINTARACHINUTIS GROUP UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION)
อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 113 หน้า. ISBN 974 - 334 - 094 - 7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรม
สามัญศึกษา ประชากรในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา เครื่องมือในการวิจัย
คือ แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หากคำร้อยละ
ผลการวิจัยพบว่า

1.)ด้านการวางแผนวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ กำหนด
แนวปฏิบัติตามลักษณะของหมวด / งาน / ฝ่าย และผู้บริหารแจ้งแนวปฏิบัติในที่ประชุมครู - อาจารย์ ในการจัดทำแผนงาน
วิชาการ หมวด / งาน / ฝ่ายจะมีการประชุมเพื่อเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณา โดยมีหัวหน้างานแผน
งานทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลจากปฏิทินปฏิบัติงาน 2.)ด้านการจัดงานวิชาการ โรงเรียนจัดบุคลากรตามความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ จัดกลุ่มการเรียนโดยกำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรและให้นัก
เรียนเลือก จัดตารางสอนโดยกำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนครบตามหลักสูตรและสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ จัด
ครูเข้าสอนตามวุฒิการศึกษา และมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสื่อวัสดุ
ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง 3.) ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและ
เนื้อหาวิชา ให้ครูจัดทำและใช้สื่อ และโรงเรียนมีการติดตามการใช้สื่อโดยการสังเกตการสอนของครู 4.) ด้านการพัฒนา
และส่งเสริมด้านวิชาการ โรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาครูภายในโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียน จัดสอนซ่อม
เสริมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือผลการเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ โดยจัดคาบสอนไว้ในตารางปกติคาบ/สัปดาห์ แล้วจัด
ครูเข้าสอนซ่อมเสริมในรายวิชาต่าง ๆ จัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตรตามความพร้อมของโรงเรียนและ
นโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ มีนโยบายสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานตามหน่วยงานที่จัด
รวมทั้งสร้างบรรยากาศทางวิชาการ โดยจัดให้มีห้องวิชาการของแต่ละหมวดวิชา 5.) ด้านการวัดผลและประเมินผลการ
เรียนและงานทะเบียนนักเรียน โรงเรียนกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานและแนวปฏิบัติด้านการวัดผลประเมินผล แล้วแจกครูทุกคน
ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาสร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ทะเบียน /
วัดผล ทำหน้าที่จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับประวัตินักเรียน การขึ้นทะเบียนนักเรียน รับรองและบันทึกผลการเรียนของนักเรียน
6.) ด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี และประเมินผลใน
ระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ

ด้านปัญหาการดำเนินงานวิชาการ พบว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ หมวดวิชาไม่สามารถจัดกลุ่ม
การเรียนที่หลากหลายตามความต้องการของนักเรียน ครู - อาจารย์ผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยเกินไป นักเรียนไม่สนใจ
เรียนซ่อมเสริม และไม่ติดตามแก้ไขผลการเรียน ครูบางคนขาดการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล ครูมีจำนวนน้อย
และมีงานพิเศษมากจึงมีผลงานวิชาการไม่ดีเท่าที่ควร

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนานาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

418 37710 27 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : ACADEMIC TASKS OF SCHOOLS / NAWAMINTARACHINUTIS GROUP

RENU KRUTTHAI : A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS OF SCHOOLS IN
NAWAMINTARACHINUTIS GROUP UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. JAITIP CHURATANAPHONG, Ph.D. , 113 pp. ISBN 974-334-094-7

The purpose of this research was to study the operation of academic tasks and problems of schools in Nawamintarachinutis group under the Department of General Education. The population of the study was school administrators, assistant administrators and department heads. The research instruments were structured interview form and documentary analysis form. Data were analyzed by using frequency and percentage.

Research findings were as follows :

1.)Regarding academic plan, most schools had regulation and guidelines for operation academic tasks and school administrators informed in meeting. Each section had prepared academic plan together and presented to the school administrators. 2.) In organizing academic work, staff were assigned according to their knowledge, abilities and experiences. Learning group were arranged in required subjects and elective subjects and schools allowed students to choose. The timetable was covered subjects required in the curriculum. Teachers were assigned to teach the subjects according to their majors. The educational innovation and technology were utilized and produced by teachers. 3.) Concerning the instructional management, teachers prepared lesson plans according to the curriculum and subject contents. They produced and utilized instructional media. Schools followed up the utilization of media by observing teachers' instruction. 4.) In developing and supporting the academic tasks, schools organized in-service training by providing conference, seminars and workshops on teaching methodology before the schools started. The schools provided the remedial teaching for students who were weak in any courses or did not reach the school standard criteria for one period per week. Moreover, the schools provided both academic activities and extra curriculum activities for the students according to the school readiness and the policies of the schools and upper division. The schools had the policy to encourage the teachers attending academic conference, seminars and workshops including the study visit. Besides, the schools had created the academic atmosphere by providing the academic centers for each department. 5.) In the measurement evaluation, registration and student records , the schools had the operation schedule and the action guides for the teachers. Each teacher had to construct his / her own measurement tools appropriate to the learning objectives of each course. The registra and the student recorders had to record about the student histories ; accredited and recorded the student grades. 6.) Regarding assessment and evaluation of the academic tasks organization, most schools regularly set the conferences, seminars to summarize the results of academic tasks and to evaluate the works of each section.

In the aspect of the academic management problems, it was found that the budget was not sufficient, all departments could not provide various courses to serve the student needs. The teachers made very few teaching aids. The students not only paid attention to the remedial teaching for improving their knowledge but also followed up their regrade for the courses which they failed. Some teachers did not improved or developed measurement tools. There was a shortage of teachers. Moreover, they had too many extra jobs assigned by the schools so that they could not produce academic works effectively.

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสุตร

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ที่ได้ทุ่มเทเวลาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและให้กำลังใจตลอดเวลา รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ช่วยแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาทุกท่านที่ได้ กรุณาให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์และศึกษาเอกสาร ในการนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และความเมตตา กรุณาอย่างดียิ่ง

กราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่ได้ให้ชีวิตทำให้ได้มีโอกาสมาถึงจุดนี้ ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ผู้คอยให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจ ตลอดเวลาขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ นิเทศฯ รุ่น 36 ที่คอยให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจ ขอบคุณ นางสาวพิไลพรรณ กลั่นกรอง และเด็กชายภาณุเดช กลั่นกรอง ที่คอยเป็นกำลังใจ

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้มอบทุนจำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

เรณู คุรุฑไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญ.....	๘
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ.....	9
ขอบเขตของงานวิชาการ.....	10
การวางแผนงานวิชาการ.....	12
การจัดงานวิชาการ.....	13
การจัดการเรียนการสอน.....	18
การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ.....	21
การวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	27
การประเมินผลการจัดงานวิชาการ.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์.....	38
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	40
ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม นวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	61
ตอนที่ 4 ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของ โรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	66
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผลการวิจัย.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	86
รายการอ้างอิง.....	87
ภาคผนวก.....	92
ประวัติผู้เขียน.....	113

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	แสดงจำนวน และค่าร้อยละ สภาพทั่วไปของผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา.....	38
2	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ การวางแผนงานวิชาการ.....	40
3	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ การจัดงานวิชาการ.....	44
4	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ การจัดการเรียนการสอน.....	49
5	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ.....	51
6	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน นักเรียน	56
7	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ การประเมินผลการจัดงานวิชาการ.....	59
8	แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ของปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	61
9	ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการจากการวิเคราะห์เอกสาร.....	66

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมั่นคง คือการพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศให้ได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม โดยสามารถนำความรู้ ความสามารถที่มีไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ดำรงอย่างปกติสุขและเจริญก้าวหน้า การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาให้คนมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งทางด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม การศึกษาจึงมีบทบาทอย่างมากต่อกระบวนการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ คือให้เป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนที่สังคมยอมรับ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเท่านั้นจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพของประชากรของประเทศได้ (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544)

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เยาวชนที่เป็นวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 12 – 17 ปี เป็นการจัดการศึกษาต่อจากระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านวิชาการสายสามัญ และสายวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของตน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2535) ได้แบ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาออกเป็น 2 ตอน คือ

1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ความสามารถและทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบกิจการงานและอาชีพตามควรแก่วัย

2. การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบกิจการงานและอาชีพที่ตนถนัดทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีสันติสุข

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดีของชาติ และเนื่องจากผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษากำลังจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจึงมีส่วนในการสร้างคุณลักษณะที่จะทำให้ผู้เรียนดำรงชีวิตได้อย่างดีและเป็นที่ยอมรับของสังคม ความสำคัญของการมัธยมศึกษาจึงนับได้ว่าเป็นหัวใจของระบบการศึกษาภาครัฐได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เพื่อขยายและยกระดับความรู้ขั้นพื้นฐานของประชาชนทั้งมวลให้กว้างขวางและสูงขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน รวมทั้งมุ่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 12 ปี ให้เป็นของปวงชนต่อไปโดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2539) กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดเป็นนโยบายและแนวดำเนินการการศึกษาภาคบังคับ โดยให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมปีที่ 6 ได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

กรมสามัญศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ซึ่งมุ่งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ด้วยรูปแบบ วิธีการ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เร่งพัฒนาความรู้ ทักษะ วิสัยทัศน์ และจรรยาบรรณ เน้นการร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียน และกับองค์กรอื่นตามนโยบายปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา , 2535)

ในการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชนด้วยการปรับปรุงพัฒนารูปแบบวิธีการเทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร รวมทั้งปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้มีความใกล้เคียงกัน และได้รับการยอมรับจากชุมชนและท้องถิ่น และสร้างความเสมอภาคในการเข้ารับการศึกษา โดยให้นักเรียนได้เข้าเรียนในพื้นที่ใกล้บ้านโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก และเพื่อเป็นการขจัดปัญหาการเดินทางและการแย่งชิงสอบเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียง จึงเกิดเป็นโครงการจัดตั้งโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 เนื่องในวโรกาสเจริญพระชนมายุครบ 5 รอบ เพื่อถวายเป็นพระราชสักการะ และเป็นอนุสรณ์สถานให้อนุชนรุ่นหลังได้รำลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์ท่าน โดยมีพื้นที่เป้าหมายในเขตกรุงเทพมหานครรอบนอก และเขตปริมณฑล เพื่อเป็นจุดสกัดไม่ให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอน

ปลายเข้ามาเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนใน โดยจัดตั้งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาด 72 ห้องเรียน จำนวน 9 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2535 เพื่อให้สามารถรองรับนักเรียนในพื้นที่บริการโดยไม่ต้องสอบเข้า และขอพระราชทานนาม " นวมินทราชินูทิศ " นำหน้าชื่อโรงเรียนทั้ง 9 แห่ง พร้อมกับใช้ชื่อของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่ได้รับความนิยมจากผู้ปกครองมาเพื่อให้เป็นที่เลื่อง ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าวเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหา มีการวางแผนจัดการ และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม พร้อมกับสนับสนุนให้นักเรียนมีการจัดทำผลงานทางวิชาการ โดยที่ทั้ง 9 โรงเรียนเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ และคุณธรรม

ในการจัดการเรียนการสอนในระดับโรงเรียนให้มีคุณภาพและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ (พนม พงษ์ไพบูลย์ , 2532) คือ การบริหารงานของผู้บริหารที่นับเป็นภารกิจที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และงานวิชาการที่นับเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งของหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งจากการศึกษาของสมิทธิ และคณะ (Smith and Others , 1961 , อังโน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ , 2534) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่องานวิชาการเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 40 ของงานในโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งตรงกับที่อุทัย บุญประเสริฐ (2538) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการดำเนินงานวิชาการประสบความสำเร็จ การดำเนินงานวิชาการมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว เพราะงานวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต

จากรายงานการวิจัยของกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2539) และผลสรุปการประเมินคุณภาพการมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) พบว่า โรงเรียนมีการใช้เอกสารหลักสูตรและระเบียบการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรในแต่ละระดับน้อยมาก กระบวนการเรียนการสอนเน้นการท่องจำมากกว่าการใช้ทักษะกระบวนการ นักเรียนยังไม่เป็นศูนย์กลางของการจัดการ และไม่เห็นการฝึกปฏิบัติการควบคู่ไปกับการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนไม่เอื้อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติจริงยังไม่

หลากหลายเท่าที่ควร โรงเรียนส่วนใหญ่ยังนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

เพื่อเป็นการสนองนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สำหรับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีทั้ง 9 โรงเรียนที่ผ่านมานับได้ว่าการดำเนินงานวิชาการที่ประสบความสำเร็จ จากการนำเสนอผลงานด้านวิชาการ โดยทั้ง 9 โรงเรียน ได้คัดเลือกผลงานทางวิชาการทั้งของครูและนักเรียน มาจัดแสดงกิจกรรมนำเสนอผลงานทางวิชาการในภาพรวมของการนำเสนอผลงานซึ่งมีทั้งผลงานที่ได้รับรางวัลเกียรติยศจากการจัดกิจกรรมดีเด่น รางวัลนักเรียนพระราชทาน รางวัลโรงเรียนดีเด่นจากกรมสามัญศึกษา รางวัลชนะเลิศงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มโรงเรียนทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ (เอกสาร 9 นวมินทร์ , 2539) และจากรายงานผลการวิจัยเรื่องการดำเนินงานของโรงเรียนนวมินทรราชินี ของ จีวีวรรณ สิ้นสุวรรณ (2541) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.01 – 3.00 ถึงร้อยละ 42.55 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 มีผลการเรียนเฉลี่ยในระดับ 2.01 – 3.00 ถึงร้อยละ 49.41 ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี สังกัดกรมสามัญศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีมาก่อน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี สังกัดกรมสามัญศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา
3. กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา (2539) ในหมวดงานวิชาการ โดยมีประเด็นในการวิจัยดังต่อไปนี้
  - 3.1 การวางแผนงานวิชาการ
  - 3.2 การจัดงานวิชาการ
  - 3.3 การจัดการเรียนการสอน
  - 3.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ
  - 3.5 การวัดผลและประเมินผลการเรียน
  - 3.6 การประเมินผลการจัดงานวิชาการ

นิยามศัพท์

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึงสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่ตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 เนื่องในโอกาสเจริญพระชนมายุครบ 5 รอบ ในปีการศึกษา 2535 จำนวน 9 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครรอบนอกและเขตปริมณฑล ได้แก่

1. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 มีนบุรี	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
5. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ บดินทรเดชา	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
6. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี	จังหวัดนนทบุรี
7. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ สอนกุหลาบ ปทุมธานี	จังหวัดปทุมธานี
8. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ สอนกุหลาบ สมุทรปราการ	จังหวัดสมุทรปราการ
9. โรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	จังหวัดนครปฐม

การดำเนินงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมของฝ่ายวิชาการเพื่อพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพใน 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การจัดงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผล การเรียน การประเมินผลการจัดงานวิชาการ

การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่ครอบคลุมเรื่องการรวบรวมระเบียบและจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และการจัดทำแผนงานวิชาการ

การจัดงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่ครอบคลุมเรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครู - อาจารย์ การจัดกลุ่มการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอนและจัดสอนแทนการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานที่ครอบคลุมเรื่องการจัดทำและ การใช้แผนการสอนเป็นรายวิชา การส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน

การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่ครอบคลุมเรื่องการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน

การวัดผลประเมินผลการเรียน หมายถึง การดำเนินงานที่ครอบคลุมการวัดผลประเมินผลการเรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียน การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลประเมินผลการเรียน และการจัดทำหลักฐานทะเบียนทุกอย่างเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน

การประเมินผลการจัดงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่ครอบคลุมการประเมินผลการจัดงานวิชาการ การประเมินผลด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหาร หมายถึง ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มนวมินทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 9 โรงเรียน

ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หมายถึง ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มนวมินทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 9 โรงเรียน

หัวหน้าหมวดวิชา หมายถึง ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาใน 11 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาศิลปศึกษา หมวดวิชาพลานามัย หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาเกษตรกรรม หมวดวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มนวมินทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 9 โรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการพัฒนา การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มนวมินทรราชินุทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มนวมิน ทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 9 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ
2. ขอบเขตของงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
  - 2.1 การวางแผนงานวิชาการ
  - 2.2 การจัดงานวิชาการ
  - 2.3 การจัดการเรียนการสอน
  - 2.4 การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
  - 2.5 การวัดผลประเมินผลการเรียน
  - 2.6 การประเมินผลการจัดงานวิชาการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายและความสำคัญของงานวิชาการ

1.1 ความหมายของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาในโรงเรียน เพราะเป็นตัวบ่งชี้ถึง คุณภาพของโรงเรียน หน้าที่ของโรงเรียนคือทำให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้ ภิญญไธ สาร (2526) กล่าวถึงงานวิชาการว่าหมายถึงกิจกรรมทุกชนิดทั้งใน และนอกโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่งคือทำให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ นักเรียน

สุมิตร คุณานุกร (2532) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการ สรุปได้ว่า หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพ

สูง โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและครอบคลุมถึงความรู้ คุณสมบัติ ทักษะคติ ความสามารถ ตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของประเทศที่ได้กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป ความหมายของงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิด ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และ ได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

1.2 ความสำคัญของงานวิชาการ

ในการจัดการศึกษา งานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นงาน ทุกชนิดที่โรงเรียนจัดบริการให้กับนักเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตาม ความมุ่งหมายของแผนการศึกษาชาติที่ได้กำหนดไว้ งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน เพราะวัตถุประสงค์ของโรงเรียนคือการให้การศึกษาและฝึกอบรมเยาวชนของชาติ ดังนั้นการ ศึกษาหลายท่านได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller, 1965) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นหัวใจ ของโรงเรียนและที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนและการปฏิบัติตามแผนงานรวมทั้ง การวัดผล เพื่อจะได้ติดตามการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัด บริการในการสอนเพื่อให้นักเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะ ละเลยเสียมิได้

กรมสามัญศึกษา (2519) กล่าวถึงงานวิชาการว่ามีความสำคัญที่สุด เป็นงาน หลักของโรงเรียน ไม่ว่าจะป็นโรงเรียนประเภทใด มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามักจะได้รับ การพิจารณาขั้นมูลฐานจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของ โรงเรียน เพราะจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน งานด้านอื่นเป็นแต่งาน เสริมเท่านั้น

จากความหมายและความสำคัญของงานวิชาการที่นักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญของโรงเรียน เนื่องจากเป็นงานที่ เกี่ยวข้องกับการจัดบริการในด้านการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของโรงเรียนในการดำเนิน กิจการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ และรวมถึงงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาการ เรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ขอบเขตของงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางและมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนมุ่งสนองต่อความสำเร็จของงานวิชาการทั้งสิ้น การที่โรงเรียนจะจัดงานวิชาการให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้นั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียน จึงควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง นักการศึกษาได้ให้ขอบเขตของงานวิชาการไว้ดังนี้

บันลือ พุกษะวัน (2522) ได้จำแนกงานวิชาการไว้ว่า เป็นงานที่เริ่มตั้งแต่การรับเด็กเข้าเรียน การจัดครูประจำชั้น ประจำวิชา การจัดทำตารางสอน การเตรียมงานก่อนเปิดภาคเรียน การจัดบริการในด้านวัสดุและหลักสูตร พร้อมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ครูสามารถใช้ได้อย่างสะดวกและรวมถึงการจัดทำโครงการวัดผลการศึกษาไว้ตลอดปี

เรือง เจริญชัย และเสรี ราชโรจน์ (2525) ได้แบ่งขอบเขตของงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. งานการสอนและกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ การจัดแผนการเรียน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอน จัดกลุ่มการเรียน จัดสอนซ่อมเสริม และจัดกิจกรรมนักเรียน
2. งานการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเริ่มตั้งแต่การวางแผนวัดผลทั้งระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน ดำเนินการให้มีการจัดทำวัตถุประสงค์ของการสอน การจัดทำแบบทดสอบ พัฒนาแบบทดสอบ บริหารและบริการแบบทดสอบ วิเคราะห์ผลการสอบ เก็บข้อมูลสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานวิชาการโดยส่วนรวมด้วย
3. งานเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ พิจารณากำหนดแบบเรียน ชนิดและปริมาณของอุปกรณ์ประจำหมวดวิชา คู่มือครู หนังสือประกอบการสอนและประกอบการเรียน ดำเนินการให้มีการจัดทำโครงการสอน เอกสารประกอบบทเรียน
4. งานส่งเสริมงานวิชาการ งานประเภทนี้ได้แก่ งานห้องสมุด สื่อทัศนูปกรณ์ ห้องเรียนประจำวิชาและห้องบริการทางวิชาการ

บุญมี เณรยอด (2529) ได้กำหนดขอบเขตของงานวิชาการในโรงเรียนไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร
2. ตารางสอนและวิธีสอน
3. วัสดุอุปกรณ์และการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

4. ห้องสมุด
5. กิจกรรมนักเรียน
6. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
7. การกำหนดให้ครู – อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ
8. การแนะแนว
9. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา
10. การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

จากความหมายของงานวิชาการที่นักวิชาการได้จำแนกไว้ว่าเป็นงานที่เกี่ยวกับการเตรียมการตั้งแต่การรับนักเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนการสอน และขั้นตอนสุดท้ายคือการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และกรมสามัญศึกษา (2539) ได้กำหนดขอบเขตของงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ในหนังสือเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 ไว้ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การจัดงานวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และงานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

สรุปได้ว่างานวิชาการมีขอบเขตที่ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน และรวมถึงการวัดผลและประเมินผล จากขอบเขตของงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ยึดขอบเขตงานวิชาการตามที่กรมสามัญศึกษา (2539) กำหนดไว้เป็นประเด็นในการวิจัยในครั้งนี้

2.1 การวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนจัดว่าเป็นงานที่สำคัญที่จะต้องทำเป็นอันดับแรกของการบริหาร ตามที่กนก จันทรืษจร (2535) ได้เสนอว่า การวางแผนเป็นงานสำคัญ เป็นงานในหน้าที่ที่จะต้องทำก่อนกระบวนการบริหารอื่น ๆ เพราะการวางแผนเป็นเรื่องของการกำหนดวัตถุประสงค์ ความต้องการ และทิศทางของการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติทุกคนได้ทราบและมีความเข้าใจตรงกัน และจะได้ปฏิบัติไปในทิศทางที่โรงเรียนกำหนดได้ถูกต้อง ดังที่กรมสามัญศึกษา (2532) ได้กล่าวถึงการวางแผน

แผนงานวิชาการไว้ว่าเป็นการวางแผนเพื่อดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งได้แก่การจัดทำแผนงาน โครงการทางวิชาการ การรวบรวมและจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ การวางแผนด้านงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานวิชาการ การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านวิชาการ และการจัดวางบุคลากรประสานงานกับแหล่งวิชาการนอกโรงเรียน ซึ่ง อุตัย บุญประเสริฐ (2538) ได้เสนอแนวคิดในการวางแผนวิชาการว่าควรจะเป็นแผนพัฒนาประจำปี เป็นแผนซึ่งแสดงเจตจำนงถึงงาน โครงการที่ประสงค์จะดำเนินการในรอบปีนั้น ๆ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2533) ได้เสนอขั้นตอนและกระบวนการในการวางแผนไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ หมายถึงการเตรียมก่อนการวางแผน ซึ่งได้แก่ การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ข้อมูลที่ต้องการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงาน

2. ขั้นการสร้างแผน หมายถึงการกำหนดแผนที่ต้องการขึ้นมาให้ชัดเจน

3. ขั้นปฏิบัติตามแผน หมายถึงการนำแผนที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติ

4. ขั้นประเมินผล หมายถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุผลตามเป้าหมายหรือไม่

ในการวางแผนงานวิชาการ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการกำหนดวัตถุประสงค์ และทิศทางของการดำเนินงานวิชาการ เพื่อให้ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้ทราบและมีความเข้าใจที่ตรงกัน จะได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน การกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติใช้เป็นคู่มือในการทำงานไปสู่นโยบายเดียวกัน การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำของผู้ปฏิบัติ ว่าวันใด เวลาใด จะทำกิจกรรมอะไรบ้าง กิติมา ปรีดีติลล (2532) ได้เสนอขั้นตอนของการทำแผนงานวิชาการที่โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติการทางวิชาการ เพื่อแผนงานจะได้เป็นแผนที่มีความคิดกว้าง

2. จัดแบ่งงานวิชาการออกเป็นด้าน ๆ ตามภาระหน้าที่งานวิชาการของโรงเรียน

3. จัดวางแนวปฏิบัติเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการในแต่ละเรื่อง ตามลักษณะของงานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของโรงเรียน

4. จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละงานไว้อย่างละเอียด เช่นแผนปฏิบัติงาน /

โครงการ

ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา 2539 (กรมสามัญศึกษา) ระบุขอบเขตการวางแผนงานวิชาการไว้อย่างชัดเจนว่า ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. การรวบรวมจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ โรงเรียนควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมและจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติขึ้นใช้ในโรงเรียนในรูปของเอกสาร คู่มือครู คู่มือนักเรียน และมีการเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ

2. การจัดทำแผนงานวิชาการ โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร จัดให้มีผู้รับผิดชอบปฏิบัติตามแผน และมีการติดตามประเมินผล

สรุปได้ว่าการวางแผนด้านวิชาการ คือการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และทิศทางของการดำเนินงาน โดยมีผู้รับผิดชอบหลายฝ่ายที่ต้องมีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำแผนงานตามแนวปฏิบัติ โดยจะต้องมีผู้รับผิดชอบด้านการวางแผนงานวิชาการ ดำเนินการจัดทำแผนตามแนวปฏิบัติดังกล่าว และการร่วมมือกันหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและหัวหน้างาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและผลักดันให้เกิดแผนขึ้นให้ได้เพื่อจะได้ใช้เป็นแบบแผนในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียน

2.2 การจัดงานวิชาการ

การจัดงานวิชาการเป็นการดำเนินงานทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การจัดงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวาง นักการศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการจัดงานวิชาการไว้ดังนี้

ภิญโญ สาร (2526) กล่าวว่า หมายถึงการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่ง คือการให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ มีการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสามัญศึกษา (2539) กำหนดมาตรฐานการจัดงานวิชาการไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดเป็นแนวทางในการศึกษาซึ่งได้แก่ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดกลุ่มการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน และการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ

2.2.1 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

ในการจัดงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ต้องมีการจัดระบบงานวิชาการ กำหนดขอบเขตต่าง ๆ ในฝ่ายวิชาการ และการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติให้ชัดเจน โดยมีการออกคำสั่ง หรือแจ้งการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่งอาจจะแตกต่างกัน

กันไปตามสภาพโรงเรียน ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการจะต้องดูแลรับผิดชอบ ความสำคัญของการจัดบุคลากรเข้าทำงานเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องตัดสินใจสั่งการ โดยคำนึงถึงหลักการ ความเหมาะสม ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526) ได้เสนอหลักการจัดบุคลากรเข้าทำงานไว้ดังนี้

1. ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้ง จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกรมเจ้าสังกัดว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชาและรองหัวหน้าหมวดวิชา

2. หัวหน้าหมวดวิชาจะต้องเป็นบุคคลที่คนส่วนใหญ่ในหมวดวิชานั้นรับรองและเชื่อถือ จึงจำเป็นต้องสอบถามความเห็นของบุคลากรในหมวดวิชาเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง

3. ในระดับครูผู้สอน จะต้องสอนตามความถนัดและตามพื้นความรู้ที่เรียนมา

ในการจัดบุคลากรให้ตรงตามหน้าที่เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมาก การตัดสินใจด้วยความรอบคอบ เหมาะสม และผู้รับปฏิบัติมีความพึงพอใจในงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบย่อมก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดังนั้นการแต่งตั้งให้บุคลากรรับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ ควรออกเป็นคำสั่งจากผู้บริหารโรงเรียน ระบุนขอบเขตอำนาจหน้าที่และประกาศให้ทุกคนทราบและเข้าใจตรงกัน เพื่อให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเกิดความรับผิดชอบ มั่นใจในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน และยังทำให้บุคลากรทุกฝ่ายรับรองฐานะของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งมากขึ้น

2.2.2 การจัดกลุ่มการเรียน

ในการจัดกลุ่มการเรียนให้กับนักเรียนมีความสำคัญ และจำเป็นที่จะต้องให้มีความสอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยต้องคำนึงถึงความพร้อม ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่ง ลีอชา สร้อยพาน (2525) กล่าวว่า การจัดกลุ่มการเรียนหมายถึงการกำหนดรายวิชาให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างมีเป้าหมายตามความถนัด และความต้องการ ซึ่งตรงกับที่ วินนา พูลสวัสดิ์ (2537) สรุปไว้ว่า การจัดกลุ่มการเรียนหมายถึงการกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก วิชาเลือกเสรี อย่างมีเป้าหมายโดยฝ่ายวิชาการพิจารณาจัดตามความต้องการ ความรู้ความสามารถของผู้เรียน โรงเรียนควรจัดกลุ่มการเรียนให้นักเรียนสามารถเลือกได้อย่างหลากหลาย โดยคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก และในการจัดกลุ่มการเรียน โรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดก่อนการจัดกลุ่มการเรียนซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวว่า การจัดกลุ่มการเรียนควรอาศัยข้อมูลต่อไปนี้

1. มีการสำรวจสภาพท้องถิ่น และความต้องการของชุมชน

2. มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน
3. มีการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษา เช่น วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เป็นต้น
4. มีการนำผลการสำรวจมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การจัดกลุ่มการเรียน

สวนปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2526) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักในการจัดกลุ่มการเรียนไว้ 3 ประการ คือ

1. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้มากกว่าการจำ
2. ครูควรใช้วิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดวิจารณ์ญาณ และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นวิธีการสอนจะต้องแนะนำนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิทยากร การสังเกต การอภิปราย มากกว่าที่จะทำการสอนโดยการบอกเล่าให้นักเรียนจดจำคำสอนของครู
3. เนื้อหาวิชาที่จัดให้นักเรียนจะต้องผสมผสานกัน และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มวิชาให้มากที่สุด

2.2.3 การจัดตารางสอน

การจัดตารางสอนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจตรงกันว่า จะทำการเรียนการสอนวิชาใด เมื่อใด และใครเป็นผู้สอนสอนที่ไหน จึงถือได้ว่าเป็นการเตรียมการอย่างหนึ่งในการจัดงานวิชาการ ที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีระบบ เพราะตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา วัน เวลา และสถานที่ของผู้เรียนและผู้สอนตามที่กรมวิชาการ (2524) ให้ความหมายของตารางสอนไว้ว่า คือกำหนดนัดหมายระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับวัน เวลา และวิชาที่จะให้เรียนใช้สอนตลอดสัปดาห์ และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารหรือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นตารางกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในระยะหนึ่งสัปดาห์ โดยกิจกรรมที่กำหนดนั้นจะสัมพันธ์กับเวลา หลักสูตร และหลักการพัฒนาผู้เรียน การจัดงานวิชาการจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการจัดตารางสอนด้วย เพราะถ้าการจัดตารางสอนไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามเนื้อหาวิชาในเวลาที่จำกัด ผลเสียจะเกิดแก่ผู้เรียน นั่นคือผู้เรียนได้ความรู้ไม่ครบตามหลักสูตร ในการจัดตารางสอนมีสิ่งที่จะต้องคำนึงดังต่อไปนี้ (ภิญญา สาทร , 2526)

1. จะต้องบรรจุวิชาและเวลาเรียนให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด
2. กำหนดเวลาเรียนในแต่ละวิชาตามความเหมาะสม

3. ควรจัดวิชาในแต่ละคาบแต่ละวันให้สัมพันธ์กับเวลาของผู้สอน เจลี่ยคาบสอนให้เท่าเทียมกัน

กรมสามัญศึกษาได้วางหลักเกณฑ์ในการจัดตารางสอนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาว่า ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ ค่าโครงของหลักสูตร กลุ่มการเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนแต่ละวิชา จำนวนนักเรียนแต่ละระดับชั้น / แต่ละกลุ่ม จำนวนห้องเรียน จำนวนคาบของผู้สอน แต่ละคนในสัปดาห์

การจัดตารางสอนควรมีการกำหนดหรือแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำตารางสอน ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้จะเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกลุ่มการเรียนรายวิชาที่เปิดสอน จำนวนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการควรประกอบไปด้วย ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ครูแนะแนว โดยควรมีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างหมวดวิชา เพราะผู้เกี่ยวข้องย่อมจะทราบลักษณะของรายวิชาเป็นอย่างดี และจะสามารถให้ความเห็นได้ว่าวิชาใดควรจัดได้ในเวลาใดจึงจะเหมาะสม

สรุปได้ว่า การจัดตารางสอนมีความสำคัญเพราะเป็นการกำหนดเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ระยะเวลา รวมถึงสถานที่ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของวิชา ช่วงเวลา ผู้เรียนและผู้สอน ความเหมาะสมกับหลักสูตร และการประสานงานระหว่างหมวดวิชา เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติงานการสอน และการจัดงานวิชาการ

2.2.4 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอนที่เหมาะสมนับว่าเป็นงานที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง เพราะครูจะเป็นผู้ทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ถ้าจัดครูขาดประสิทธิภาพในการสอนในวิชานั้น ๆ อาจทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้เสนอว่า การจัดครูเข้าสอนควรพิจารณาตามความเหมาะสม และถูกต้อง การดำเนินงานการจัดครูเข้าสอน มีดังนี้

1. การสำรวจความพร้อมของบุคลากรด้านครู - อาจารย์ ก่อนเปิดหลักสูตรใหม่ หรือ เปิดการสอนเพิ่ม
2. สำรวจภาระงานของครู - อาจารย์
3. สำรวจคุณสมบัติของครู - อาจารย์ เช่นวุฒิ ประสบการณ์ ความชำนาญในการสอนของแต่ละวิชา

4. จัดตามความพร้อมของครูผู้สอน เช่นความถนัดและความต้องการในการสอน ซึ่งได้แก่

4.1 จัดตามวุฒิทางการศึกษา

4.2 จัดตามความสนใจและความถนัด

4.3 จัดตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

สิ่งที่โรงเรียนควรคำนึงในการจัดครูเข้าสอนอีกประการหนึ่งได้แก่ ภาระงานในหน้าที่ของครู - อาจารย์ โดยทั่วไปโรงเรียนจะมอบหมายงานอื่นให้ครู - อาจารย์รับผิดชอบ เช่นงานธุรการ งานเฉพาะกิจอื่น ๆ ตามที่ผู้บริหารจะมอบหมาย ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพิจารณาจัดแบ่งงานให้มีความสมดุลย์กัน

กล่าวโดยสรุป การจัดครูเข้าสอนเป็นงานสำคัญอีกงานหนึ่งของการจัดงานวิชาการ ซึ่งจะต้องมีหลักในการจัดให้มีความเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถรวมถึงประสบการณ์ของผู้สอนเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ

2.2.5 การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ

ความหมายของคำว่านวัตกรรมเป็นแนวความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานอีกด้วย (สมหญิง กลั่นศิริ , 2521) ตามความคิดของ ประสพ ชารีนิวัฒน์ (2539) ได้กล่าวถึงการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการว่าเป็นการสนับสนุนให้มีการนำทฤษฎี หลักการ และแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน และยังรวมไปถึงการจัดให้บริการด้านการผลิต จัดซื้อ จัดหา รวมถึงการติดตามการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี

ปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวไกล จึงมีความจำเป็นที่ฝ่ายวิชาการจะต้องให้การสนับสนุนให้มีการนำทฤษฎี และหลักการ วิธีการแนวคิดใหม่ ๆ รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ในวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการผลิตสื่อการเรียนการสอน การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน รวมถึงการดำเนินงานในโรงเรียน โดยการส่งเสริมให้มีการผลิตเอกสารทางวิชาการ ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการปรับปรุงพัฒนาครู - อาจารย์ในโรงเรียน ในรูปแบบของการศึกษาดูงาน เพื่อเป็นการสร้างโลกทัศน์ของบุคลากรให้กว้างขึ้น

กรมสามัญศึกษา (2537) ได้มีการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงให้มีการพัฒนานวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ให้ครูนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

2.3 การจัดการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียนอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดและดำเนินงานด้านการเรียนการสอนจะดำเนินไปได้ด้วยดี จะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ การเตรียมการสอน วิธีการสอน และการวัดผลประเมินผล ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรใหม่ซึ่งมุ่งฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้ครูจะใช้วิธีการสอนแบบเดิมคือเป็นผู้ให้ความรู้อย่างเดียวไม่ได้แล้ว ต้องมีการจัดกิจกรรมไว้หลาย ๆ แบบ ดังนั้นขั้นของการเตรียมการสอนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญของครู ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนจะขอกล่าวถึงการจัดทำและใช้แผนการสอน และการส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นขอบเขตที่กำหนดอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา (2539) ดังต่อไปนี้

2.3.1 การจัดทำและใช้แผนการสอน

ในการจัดทำแผนการสอนถือได้ว่าเป็นงานหลักที่สำคัญของครู - อาจารย์ทุกคน การทำแผนการสอนที่ดีต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ เช่นการวิเคราะห์เนื้อหา ความคิดรวบยอด การกำหนดจุดประสงค์ กำหนดกิจกรรมการเรียน สื่อการสอน รวมถึงการประเมินผล ครูจึงต้องหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอนที่ดี สามารถนำไปสอนและประเมินผลได้โดยสะดวก ซึ่งเกลินี ชิวปรีชา (2540) กล่าวถึงการทำให้แผนการสอนที่ดีว่าควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร โดยเริ่มจากการวางหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และรายละเอียดของหลักสูตรในกลุ่มวิชา โดยทำความเข้าใจในสิ่งที่จะต้องสอนเพื่อจะได้กำหนดขอบข่ายของกิจกรรมและมวลงประกอบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูจะต้องจัดให้กับผู้เรียน

2. ศึกษาเอกสารหลักสูตรอื่น ๆ เช่นแผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน เพราะเอกสารเหล่านี้มีความสมบูรณ์ต้องทำความเข้าใจเพื่อที่จะได้วางแผนการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ศึกษาวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียน ตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามหลักสูตร ทำความเข้าใจอย่างละเอียด เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่งในการเขียนแผนการสอนได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ วิธีการสอนที่จะนำมาจัดให้กับนักเรียนนั้น สุพิน บุญชูวงศ์ , 2535) ได้เสนอไว้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. วิธีสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่วิธีการสอนให้นักเรียนได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

3. วิธีสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูจะต้องเป็นผู้สอน ผู้ดำเนินกิจกรรม และถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน

ในการทำแผนการสอนถือเป็นงานหลักของครูผู้สอน และนับได้ว่าเป็นผลงานสำคัญของครู - อาจารย์ทุกคน เพราะการทำแผนการสอนจะต้องใช้ศาสตร์ทุกสาขาของอาชีพครู คือครูจะต้องเป็นนักออกแบบ นักจัดการ ในการวางแผนที่ต้องมีการกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาที่จะสอนแต่ละคาบของแต่ละวันหรือสัปดาห์ ดังที่ บุญมี เณรยอด (2530) กล่าวว่าแผนการสอนเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อเตรียมครู โดยจะบอกรายละเอียด และลำดับขั้นตอนของการสอนเอาไว้ ซึ่งจะเป็นการช่วยครูในการเตรียมการสอน และช่วยให้เกิดความสะดวกในการที่จะให้ผู้อื่นรับหน้าที่แทนเมื่อครูผู้สอนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ดังนั้นโรงเรียนควรจัดให้ครู - อาจารย์ได้มีการทำแผนการสอน โดยให้มีการทำแผนการสอนล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.3.2 การส่งเสริมการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนหมายถึง วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึงตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด ระหว่างครูกับนักเรียนได้ (กรมวิชาการ , 2524) สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท กิติมา ปรีดีดิถก (2532) ได้เสนอแนวคิดว่าสามารถแบ่งสื่อออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น
2. วัสดุ (Software) ได้แก่ หนังสือ นุ่นจำลอง ม้วนเทป รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ เป็นต้น
3. เทคนิคหรือวิธีการ (Teaching or Method) ได้แก่ การสาธิต การแสดง การศึกษา นอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ

ส่วนวิธีการจัดทำและการเลือกสื่อ นั้น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้เสนอข้อคิดไว้ว่า การจัดทำหรือผลิตสื่อสามารถจัดทำได้ดังนี้

1. ครู - อาจารย์ผลิตสื่อขึ้นใช้เอง
2. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ
3. ขอรับบริจาคจากองค์กร มูลนิธิ หรือชุมชน
4. การขอยืมจากหน่วยงานอื่น
5. การเตรียมงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้อ

ส่วนแนวทางในการจัดสื่อการเรียนการสอนให้ได้ผลดี ควรพิจารณาดังนี้

1. ควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อ เพื่อสะดวกในการจัดหาและการใช้
2. แบ่งสื่อออกเป็นประเภท ๆ และเป็นรายวิชา เพื่อสะดวกแก่การใช้
3. จัดหาสื่อที่ทันสมัย และปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้ได้ดี
4. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการใช้สื่อการสอนของรายวิชาต่าง ๆ
5. ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้ และการบำรุงรักษา
6. กระตุ้นให้ครู และนักเรียนสนใจในการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอน
7. ควรมีบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหา และให้บริการให้มีประสิทธิภาพ
8. จัดอบรมให้ครูสามารถจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง

สื่อการเรียนการสอนเป็นวัสดุอุปกรณ์ หรือการใช้เทคนิคของครูผู้สอนเพื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น ในการเลือกใช้สื่อจะต้องให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และวัยของผู้เรียน ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนให้บุคลากรผู้สอนมีการผลิตและใช้สื่อที่มีความแปลกใหม่ ประหยัด ไม่เป็นอันตราย และใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

2.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ

การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการเป็นกิจกรรมการดำเนินงานวิชาการที่สำคัญที่โรงเรียนควรมีการดำเนินการอย่างจริงจัง เพราะปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีทั้งวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้น ในด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร เนื้อหา วิธีสอน และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้ทันกับวิทยาการที่ก้าวหน้า ในด้านการเรียนการสอนผู้บริหารจึงต้องให้ความสนใจที่จะส่งเสริมการใช้วิธีการสอนใหม่ ๆ เทคโนโลยีช่วยสอนใหม่ ๆ และแนววิธีการส่งเสริมการสอนใหม่ที่เหมาะสมมาใช้ในโรงเรียนเพราะหัวใจสำคัญของงานวิชาการอยู่ที่การพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

เป็นการส่งเสริมให้ครูนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา พร้อมทั้งให้ครูรู้จักนำนวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ และเน้นให้ครูมีการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการจัดกิจกรรมแบบต่าง ๆ การสอนที่ดีอาจมีใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด ในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสอนแบบใด เช่นการสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบปฏิบัติการทดลอง การสอนแบบอุปมาและอุปไมม การสอนแบบแสดงบทบาท การสอนแบบสถานการณ์จำลอง การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบบูรณาการ สิ่งที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงคือขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนการสอนของครูตามที่ สุพิน บุญชูวงศ์ (2532) ได้เสนอแนะไว้มีดังนี้

1. ขั้นตอนของการนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอน
2. ขั้นตอนการสอน คือการนำเข้าสู่บทเรียน การสร้างความสนใจในการเรียน และการสร้างความสนใจของนักเรียน ซึ่งวิธีการสอนของครูแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่
  - ก. วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ได้แก่วิธีสอนที่ครูเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ เช่นการสอนแบบบรรยาย การสอนแบบสาธิต
  - ข. วิธีสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่วิธีสอนที่ให้นักเรียนมีโอกาสค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เช่นวิธีสอนแบบทดลอง วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่ม

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน มีเทคนิคในการให้ความรู้ด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย

2.4.2 การจัดสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมในหลักสูตรใหม่ถือว่ามีค่าสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการช่วยในด้านการเรียนของผู้เรียน เมื่อนักเรียนบางคนไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของจุดประสงค์แต่ละรายวิชานั้นอาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ การสอนซ่อมเสริมจะช่วยให้นักเรียนที่เรียนซ้ำสามารถเรียนได้ทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่งมีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้วได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น กิตติมา ปรีดีดีล (2532) แบ่งลักษณะของการสอนซ่อมเสริมไว้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การสอนซ่อมเสริมก่อนการเรียน
2. การสอนซ่อมเสริมในขณะที่สอน
3. การสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว
4. การสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความฉลาดเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้อื่น

กรมสามัญศึกษาได้ระบุไว้ในคู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ว่าสถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดการสอนเป็นพิเศษนอกเหนือจากการสอนปกติ เพื่อแก้ไขส่วนที่บกพร่องที่พบในตัวนักเรียน โดยมีหลักการพอสรุปได้ดังนี้

1. ให้ครูสอนซ่อมเสริมในชั่วโมงปกติ
2. ให้ครูสอนซ่อมเสริมในชั่วโมงว่าง หรือนอกเวลาเรียน
3. จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

จุดมุ่งหมายและหลักการในการสอนซ่อมเสริม ดังที่ ลือชา สร้อยพาน (2525) ได้เสนอไว้มีดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ต่ำ ให้มีความรู้สูงขึ้นพอที่จะร่วมเรียนกับนักเรียนในกลุ่มได้
2. ช่วยให้นักเรียนที่เรียนซ้ำ ให้มีความรู้ ความเข้าใจทัดเทียมนักเรียนคนอื่น
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ มีความรู้เพียงพอเพื่อให้สามารถสอบแก้ตัวให้ผ่าน
4. เพื่อให้นักเรียนที่ผ่านการประเมินแล้ว แต่ผลยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ให้มีความรู้ความสามารถดีขึ้น

5. เพื่อป้องกัน หรือลดปัญหาที่จะเป็นผลต่อเนื่องติดตามมา โดยเฉพาะปัญหาทางจิตใจของผู้ที่สอบไม่ผ่าน หรือสอบตก

การดำเนินการสอนซ่อมเสริม ซึ่ง ลีอชา สร้อยพาน (2525) เสนอแนะไว้ดังนี้

1. การสอนแบบตัวต่อตัว
2. การสอนเป็นกลุ่มย่อย
3. ให้นักเรียนสอนกันเอง
4. การใช้แบบเรียนสำเร็จรูป
5. การให้งานเพิ่ม หรือให้ทำแบบฝึกหัดแบบเรียนด้วยตนเอง

การสอนซ่อมเสริมมีความสำคัญในการที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนได้เรียนทันเพื่อนในกลุ่ม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดสอนซ่อมเสริม ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้สอนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในทุกฝ่ายของโรงเรียน จึงจะทำให้การสอนซ่อมเสริมบรรลุตามจุดประสงค์มากขึ้น

2.4.3 การจัดกิจกรรมนักเรียน

การจัดกิจกรรม นับว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหลักสูตรในปัจจุบัน เพราะเป็นที่ตระหนักโดยทั่วไปว่า การสอนตามวิธีเดิม โดยครูเป็นศูนย์กลางนั้น จะไม่ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ จึงต้องให้กิจกรรมเป็นสื่อที่สำคัญในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ให้มากที่สุด หรือเพื่อให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนนั่นเอง กิจกรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และกิจกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามหลักสูตร ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กรมวิชาการ , 2534) โดยหลักสูตรได้กำหนดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมภาคเรียน ละ 5 คาบ ต่อสัปดาห์ โดยแยกประเภทดังนี้

กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งเป็น

1. กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ 1 คาบ / สัปดาห์
2. กิจกรรมอื่น ๆ 1 คาบ / สัปดาห์
3. กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ 1 คาบ / สัปดาห์
4. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน 2 คาบ / สัปดาห์

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการได้วางหลักเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2520 ไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
2. จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง ฝึกความเป็นพลเมืองดีของประเทศ

4. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน
5. การจัดกิจกรรมใด ๆ จะต้องมีการ และระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม
6. นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมบังคับอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความสนใจ ความถนัด
7. ทุกกิจกรรมต้องมีครู – อาจารย์ เข้าร่วมรับผิดชอบ

การประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในการจัดกิจกรรมทุกครั้งจำเป็นต้องมีการประเมินผล เพื่อให้ผู้ดำเนินการจัดได้รู้ผลการดำเนินงานของตนว่าสอดคล้องหรือสนองจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือเพื่อศึกษาข้อบกพร่องในการดำเนินงาน การหาทางแก้ไข บุคคลที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลได้แก่ ผู้บริหาร ครู – อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม สมาชิก หรือนักเรียน เอกชัย กิตฺติพันธ์ (2528) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการประเมิน 4 ด้าน คือ

1. นโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
2. การวางแผนการจัดกิจกรรม
3. การจัดกิจกรรมของนักเรียน
4. การประเมินผลการจัดกิจกรรมของนักเรียน

หลักในการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน

1. ต้องประเมินตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
2. ต้องใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
3. ผู้บริหาร ครู นักเรียน มีส่วนร่วมในการประเมิน
4. เครื่องมือที่ใช้ควรเป็นแบบง่าย ๆ ทันสมัย เหมาะสม
5. นำผลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ และใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่อไป
6. มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา

สมกุต ดาวรกิจ (2527) ได้สรุปวิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม
2. การสังเกตดูปฏิบัติการกระทำ

3. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม
4. ตั้งกรรมการประเมินผลโดยเฉพาะ
5. อภิปรายผลการจัดของครู – อาจารย์ร่วมกัน
6. การประมาณค่า หรือการจัดอันดับ
7. การเยี่ยมเยียนระหว่างโรงเรียน

การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนที่ดำเนิน จะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาที่ดีของนักเรียน และเกิดประสิทธิผลตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมอาจทำได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม ประการสำคัญต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถดำเนินการเองให้มากที่สุด โดยอยู่ในความดูแลของโรงเรียนเพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามหลักการและระเบียบที่ต้นสังกัดกำหนด

2.4.4 การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ

การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ ความสามารถในการสอนนักเรียน โดยใช้เทคนิค วิธีการ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีส่วนช่วยให้การศึกษาพัฒนาขึ้น เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ ครู – อาจารย์ทุกคนจะต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้การเรียนการสอนไม่ล้าหลัง กิติมา ปรีดีติลก (2532) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและทิศทางของการพัฒนาบุคลากร
2. วางแผนพัฒนาตามขอบเขตที่กำหนด
3. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร
4. การประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

จุฑามาศ แก้วเกิดฟ้า (2533) ได้เสนอว่า การพัฒนาครู – อาจารย์ทางด้านวิชาการ ควรกระทำในรูปการจัดกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมในการพัฒนาครู ได้แก่

1. การปฐมนิเทศ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้ที่จะเข้ารับราชการใหม่ หรือผู้มาปฏิบัติงานใหม่
2. การสัมมนาทางวิชาการ หมายถึงกลุ่มบุคลากรร่วมกันศึกษาค้นคว้าในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ภายใต้การนำของผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ
3. การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นวิธีการที่จะช่วยให้บุคลากรได้รับประสบการณ์ตรง อันจะก่อให้เกิดแนวคิดที่กว้างขึ้น

4.การฝึกอบรม หรือการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่การฝึกอบรมโดยการลงมือปฏิบัติงาน การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานที่จัด

5.การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในหน้าที่ให้มากขึ้น

2.4.5 การสร้างบรรยากาศในโรงเรียน

องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ และสามารถมีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน คือการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ซึ่ง โกวิท วรพิพัฒน์ (2533 ,ในบันทึกกรมสามัญศึกษา) กล่าวถึงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนว่ามีส่วนเสริมความคิด จิตใจ และคุณสมบัติต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนที่สะอาดร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่น แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุ อาคารสถานที่ ซึ่งได้รับการดูแล พร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้ครู – อาจารย์ และนักเรียนได้รับอิทธิพล ทำให้เป็นคนมีจิตใจละเอียดอ่อน แจ่มใส รักสวยรักงาม รักความสะอาด รักความสงบเรียบง่าย และรักความร่วมมือกันไปด้วย ถือได้ว่าคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างมาก กรมสามัญศึกษา (2533) ได้เสนอบรรยากาศที่ควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในโรงเรียนไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. บรรยากาศด้านกายภาพ เป็นบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่สามารถมองเห็นเป็นรูปแบบ เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สาธารณูปโภค สนามกีฬา สวนหย่อม ซึ่งเครื่องใช้บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้แก่มีสภาพการใช้ได้ดีอยู่เสมอ มีความร่มรื่น มีสถานที่ให้นักเรียนพักผ่อน สามารถนั่งทานการได้ น้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ห้องต่าง ๆ มีการตกแต่งให้สวยงาม มีพื้นที่และแสงสว่างเพียงพอ มีการจัดวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่เพียงพอต่อการใช้ มีผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา

2. บรรยากาศด้านการจัดการบริหาร หมายถึงบรรยากาศที่เสริมสร้างให้สมาชิกทุกคนร่วมกันทำงานอย่างมีความสุข มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน การให้สวัสดิการ ส่งเสริมให้บุคลากรสร้างผลงานทางวิชาการโดยการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

3. บรรยากาศทางวิชาการ ได้แก่การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส มีความรู้สึกรักโรงเรียน รักครู รักเพื่อน โดยคำนึงถึงหลักการต่อไป

3.1 มุ่งให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน โดยครูพยายามจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้กระทำด้วยตนเอง และมีโอกาสเรียนรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล บทบาทของครูจะเป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้ขวัญและกำลังใจเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนได้สมหวังและมีพลังเพื่อให้เกิดผลสำเร็จแห่งการเรียนรู้

3.2 ทำทุกวิถีทางที่จะให้นักเรียนสามารถเป็นผู้นำตนเองได้ ไม่ใช่วิธีสอนที่ทำให้นักเรียนเป็นเด็กที่เลี้ยงไม่โต คอยแต่จะรับการช่วยเหลือจากผู้อื่น ต้องสร้างให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้น ฉลาด ทันคน กล้าคิด กล้าทำ มีความกตัญญูกตเวที สุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสังคมทุกสังคมได้อย่างเป็นสุข

3.3 การจัดการเรียนการสอนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในห้องสี่เหลี่ยมเท่านั้น แต่หมายถึงประสบการณ์ทุกอย่างที่ครูจัดให้นักเรียนตามความเหมาะสม โดยอาจจะเปลี่ยนบรรยากาศไปเรียนที่สนาม ไร่ ไร่ ไร่ ไร่ หรือสถานที่อื่น ๆ ที่จะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

3.4 การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกและเข้าร่วมกิจกรรมทุกคนตามที่ถนัดอย่างต่อเนื่องและเสรี ซึ่งรวมถึงการจัดหาเวทีให้นักเรียนได้จัดการแสดงตลอดจนการยกย่องชมเชยให้ขวัญและกำลังใจ เชิดชูเกียรติแก่นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในกิจกรรมที่แสดงออก ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไปในทางที่ถูกต้อง ให้ความสมบูรณ์ โดยการจัดกิจกรรมในรูปของการศึกษา การแสดงดนตรี ศาสนาและวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงความรักและผูกพันต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2.5 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูในการที่จะได้ทราบพื้นฐานความรู้และความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน และได้ทราบถึงข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะเป็นกระบวนการติดตามผลการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอนว่าได้มีการปฏิบัติตรงตามเป้าหมาย บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ดังนั้น การดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจเรื่องการวัดผลและประเมินผลให้ตรงกัน ซึ่งจะต้องเข้าใจทั้งความหมายของการวัดผลและการประเมินผล ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) อธิบายว่า การวัดคือกระบวนการกำหนดค่า / ตีค่า คุณสมบัติของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือของบุคคลเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด ส่วนการประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของ หรือการดำเนินงาน / กิจกรรมว่า บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด หรือมีดีหรือเลวเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็นหลัก

กรมสามัญศึกษา (2537) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนในเรื่องของเกณฑ์ และแนวดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

2. ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นหน่วยการเรียน การคิดจำนวนหน่วยการเรียนให้ถือปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนด

3. ประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

4. ประเมินผลทั้งเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อตัดสินผลการเรียน

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2526) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อจัดตำแหน่ง เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านสติปัญญา ความสนใจ ความถนัด จึงต้องมีการคัดเลือกเพื่อแบ่งประเภทผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความสามารถอยู่ในระดับใดของกลุ่ม

2. เพื่อการวินิจฉัย เพื่อดูว่านักเรียนคนไหนเก่งด้านใด และไม่เก่งอะไร หรือเมื่อสอนไปแล้วในแต่ละรายวิชามีส่วนตรงไหนบ้างที่เข้าใจ และไม่เข้าใจ

3. เพื่อการเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบทั้งก่อนการเรียนและหลังการเรียน เมื่อเรียนไปได้ระยะหนึ่งต้องทำการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า

4. เพื่อการพยากรณ์ เพื่อดูความถนัด ความสนใจ หรือความรู้ความสามารถ เพื่อเป็นการพยากรณ์ หรือทำนายว่านักเรียนคนใดควรเลือกเรียนอะไรจึงจะสำเร็จผล

นอกจากนี้ ไพศาล หวังพานิช (2526) กล่าวถึงหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบที่ถือว่าเป็นหลักของการวัดผลดังนี้

1. วัดให้ตรงกับจุดประสงค์ เพื่อให้เกิดผลที่ได้จากการวัด มีความมั่นใจได้ว่าสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างแท้จริง

2. ใช้เครื่องมือที่ดี โดยจะต้องเริ่มด้วยการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเสียก่อน เพื่อให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรง เชื่อมั่นได้ มีความเป็นปรนัย มีอำนาจจำแนกสูงและเหมาะสมกับระดับของบุคคลที่จะวัด

3. มีความยุติธรรม การที่จะนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกันในกลุ่ม หรือจะนำไปเปรียบเทียบมาตรฐานอย่างอื่นก็ตาม จะต้องเป็นการวัดที่ได้มาจากการวัดที่ยุติธรรม

ขั้นตอนของการวัดผลและประเมินผล

1. การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อช่วยให้ครูทราบความสามารถของแต่ละคน

2. การประเมินผลระหว่างเรียน เมื่อมีการสอนไประยะหนึ่งควรมีการประเมินผลนักเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชาเหล่านั้น

3. การประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์ต่าง ๆ หลายจุดประสงค์เป็นการประเมินผลเพื่อตัดสินความสามารถ

ประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผล

1. เพื่อปรับปรุงการสอนของครู ทำให้ครูทราบว่าผลการสอนของตนเองเป็นอย่างไร จะได้ปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียน นักเรียนจะได้ทราบว่าตนเองเก่งอ่อนอย่างไร และครูก็จะได้ทราบว่าเด็กคนไหนเก่งอ่อนแค่ไหน จะได้แก้ไขเป็นรายบุคคล

3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารในโรงเรียน ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน และบันทึกการสอนที่นำมาสู่ภาคปฏิบัติว่าประสบปัญหาอย่างไร ควรทำการแก้ไขด้านใด

การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนที่กำลังเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ส่วนการประเมินผลสรุป จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนได้ว่าคงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปได้มากน้อยเพียงใด (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ , 2532)

งานทะเบียนนักเรียน

งานของฝ่ายทะเบียนในโรงเรียน เป็นงานที่ให้บริการด้านวิชาการแก่นักเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร งานฝ่ายทะเบียนจะมีขอบเขตตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ การรับสมัครนักเรียนและให้ความสะดวกในระหว่างการศึกษา ตลอดจนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ชัยวัฒน์ เจียมสุขสุจินต์ (2537) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับงานทะเบียนไว้ดังนี้

1. การดำเนินการเกี่ยวกับการรับนักเรียน
2. การตรวจหลักฐานการรับสมัคร
3. การดำเนินการขึ้นทะเบียนนักเรียน
4. การลงทะเบียน การเพิ่ม และลดรายวิชาเรียน
5. จัดทำหลักฐานของนักเรียน เช่นประวัตินักเรียน
6. ตรวจสอบเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน
7. รับผลการเรียนและบันทึกผลการเรียน
8. การให้บริการเกี่ยวกับการออกหลักฐานในการเรียน

9. รับคำร้องของนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับงานทะเบียน เช่น การลาออก การพักการเรียน การโอน การย้าย การเรียนภาคฤดูร้อน ตลอดจนการขอเปลี่ยนชื่อ ชื่อสกุล และวัน เดือน ปี เกิด

การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวัดผลและประเมินผล งานการสร้าง ปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียน การจัดทำมีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐาน การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการจัดทำหลักฐานทะเบียนทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียน

2.6 การประเมินผลการจัดงานวิชาการ

ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งเป็นภาระกิจสำคัญของงานวิชาการ ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และนโยบายของกระทรวง เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ดี ที่พึงประสงค์ จำเป็นต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน ดังที่ ศิริธร สุขโขใจ (2531) กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียน จำเป็นต้องอาศัยการประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่างานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วได้ผลดีเพียงใด มีอุปสรรคและปัญหาอะไรบ้าง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับนโยบาย และแผนงานของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ และถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดให้มีการประเมินผลการจัดงานวิชาการเป็นประจำทุกปี

กรมสามัญศึกษา (2539) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการจัดงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบความก้าวหน้า หรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้

2. เพื่อได้ทราบปัญหา และแก้ปัญหาข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข

3. เพื่อปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น

4. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่าง ๆ จากผู้ร่วมงาน

5. เพื่อเป็นการเตรียมรายงานการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการประเมินผลการจัดงานวิชาการ สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ทำ สภาพของการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ และหลักการประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการซึ่ง ประสพ ชาริณีวัฒน์ (2539) กล่าวไว้ดังนี้

1. ยึดจุดมุ่งหมายของงานที่วางไว้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลว่า งานที่ทำนั้นได้ผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่
2. ต้องทราบข้อมูลพื้นฐานของสิ่งที่จะประเมินเสียก่อน เพื่อที่จะได้สามารถเปรียบเทียบกับผลการประเมินผลครั้งหลัง ๆ ว่าเป็นอย่างไร
3. ทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อจะได้สิ่งที่เป็นจริง โดยต้องทำความเข้าใจว่าเป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงมิใช่เป็นการจับผิด
4. การประเมินผลควรทำเป็นระยะ ๆ ติดต่อกันไป เพื่อจะได้เห็นแนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงในงานต่าง ๆ
5. ใช้ผลของการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานต่อไป

วิธีการในการประเมินผล

1. การออกแบบสอบถาม
2. การเขียนรายงาน
3. การบันทึกเหตุการณ์สำคัญ
4. การอภิปรายฟังความคิดเห็น
5. การเปรียบเทียบผลงานของบุคลากร
6. การศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ
7. การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล
8. การตั้งตัวรับฟังความคิดเห็น
9. การจัดประชุมสัมมนา สรุปผลงานประจำปี

ตามเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 ในเรื่องของการประเมินผล การจัดงานวิชาการ โรงเรียนจะต้องจัดให้มีการประเมินผลการจัดงานวิชาการให้เป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์ผลการประเมิน แล้วนำไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการ

การประเมินผลการจัดงานวิชาการ นับเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญของการดำเนินงานวิชาการในภาพรวมว่าบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะสามารถนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ จุดดี จุดเด่น และจุดด้อยเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินการวางแผนที่จะพัฒนาและเตรียมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสาร ภูติ (2535) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2532 โรงเรียนส่วนใหญ่มอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้ดำเนินการจัดครูเข้าสอน จัดตารางสอน มีการสำรวจความต้องการด้านวัสดุอุปกรณ์ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อจากวัสดุที่มีในท้องถิ่น มีการจัดทำแผนงาน หรือโครงการกิจกรรมนักเรียนแต่ละประเภท มีการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนโดยให้ครู - อาจารย์เข้าร่วมประชุม สัมมนาทางวิชาการ ในด้านการวัดผลและประเมินผลมีการชี้แจงแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล และมีการวางแผนการปรับปรุงงานวิชาการก่อนเปิดภาคเรียน

ส่วนปัญหาในการจัดงานวิชาการ ได้แก่ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ ครูขาดในบางหมวดวิชา และเกินในบางหมวดวิชา ขาดความร่วมมือจากครู - อาจารย์ในการจัดกิจกรรม เนื่องจากครูมีภาระหน้าที่พิเศษมาก ทำให้ขาดความสนใจที่จะศึกษาและทำข้อสอบ ขาดการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ

ศัจิพร พจนายน (2536) ได้ศึกษาเรื่องการจัดงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีการประชุมชี้แจง และประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดทำแผน โดยการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน โดยมีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานตามสายการบังคับบัญชา ในด้านการจัดบุคลากรให้ตรงตามหน้าที่ จัดตามวุฒิการศึกษา ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด ความสนใจ และความสมัครใจของครู วิธีการในการพัฒนาบุคลากรให้มีการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน อนุญาตให้ลาศึกษาต่อ มีการนิเทศ ฝึกปฏิบัติการในโรงเรียน การให้บริการเพื่อการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นความสะดวกรวดเร็วในการจัดให้บริการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอ และดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี ส่วนการจัดการเรียนการสอน ครูมีการทำแผนการสอน และเตรียมสื่อการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในด้านการวัดผลและประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัดเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสอนซ่อมเสริม แนะนำ และการปรับปรุงการเรียนการสอน

ปัญหาของโรงเรียนได้แก่ งานและโครงการไม่เป็นไปตามแผน บุคลากรไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน อาคารสถานที่คับแคบ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนไม่พอ

จุไรรัตน์ สุธรรง (2538) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้านคือ องค์ประกอบด้านสภาพทั่วไปของโรงเรียน องค์ประกอบด้านผู้บริหาร องค์ประกอบด้านครู และองค์ประกอบด้านผู้ปกครอง

จากสาระสำคัญของทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จะเห็นได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบเขตกว้าง และเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน และการที่จะดำเนินงานวิชาการให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยผู้ซึ่งมีความเข้าใจในหลักวิชาการ และผู้ที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิชาการพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในการดำเนินงานวิชาการไม่มากนักน้อย ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานวิชาการ ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชูทิศ ซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการเฉลิมพระเกียรติ โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มดังกล่าวต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา รวมทั้งสิ้น 109 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผู้บริหาร	จำนวน 9 คน
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	จำนวน 9 คน
หัวหน้าหมวดวิชา	จำนวน 91 คน
รวมประชากรทั้งสิ้น	109 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ

2. แบบ ศึกษาเอกสาร เอกสารที่ศึกษาได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการประชุมครู - อาจารย์

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างเครื่องมือ

2. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนดไว้
3. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ที่มีไขกลุ่มประชากร
5. นำเครื่องมือที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ ถึงผู้บริหารโรงเรียน
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนด้วยตนเองเพื่อนัดหมายการสัมภาษณ์บุคลากรภายในโรงเรียน และการศึกษาเอกสาร
3. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 109 คน ได้ครบทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มนวมินทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้แก่สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าร้อยละและเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบในแต่ละข้อ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

(ประคอง กรรณสูต , 2538)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตอนที่ 4 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละด้านสภาพทั่วไปของผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

สถานภาพ	ผู้บริหาร N=9	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ N=9	หัวหน้าหมวดวิชา N=91	ร้อยละ	รวม N=109	ร้อยละ
1. เพศ						
- ชาย	4	2	35	38.46	41	37.61
- หญิง	5	7	56	61.54	68	62.39
2. อายุ						
- 35 – 40	-	-	10	10.99	10	9.17
- 41 – 45	4	4	40	43.96	48	44.07
- 46 – 50	4	5	36	39.56	45	41.28
- 51 ปีขึ้นไป	1	-	5	5.49	6	5.50
3. วุฒิทางการศึกษา						
- ปริญญาตรี	6	4	71	78.02	81	74.31
- ปริญญาโท	3	5	20	21.98	28	25.69
4. ประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการ						
- 1 – 5 ปี	4	3	56	61.54	63	57.80
- 6 – 10 ปี	5	6	35	38.46	46	42.20

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ดังนี้

จากจำนวนผู้บริหารทั้งหมด 9 คน ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน และเป็นเพศชาย จำนวน 4 คน มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี และ 46 – 50 ปี จำนวน 4 คนเท่ากัน และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน และระดับปริญญาโท จำนวน 3 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 5 คน และ 1 – 5 ปี จำนวน 4 คน

จากจำนวนผู้ช่วยฝ่ายวิชาการทั้งหมด 9 คน ผู้ช่วยวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน และเป็นเพศชาย จำนวน 2 คน มีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี จำนวน 5 คน และ 41 – 45 ปี จำนวน 4 คน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน และระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 6 คน และ 1 – 5 ปี จำนวน 3 คน

จากจำนวนหัวหน้าหมวดวิชาทั้งหมด 91 คน หัวหน้าหมวดวิชาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.54 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.46 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.96 รองลงมามีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.56 อายุระหว่าง 35 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.99 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.49 หัวหน้าหมวดวิชาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.02 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 21.98 มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.54 และ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.46

โดยสรุปในภาพรวม จากจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 109 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.39 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.61 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.07 รองลงมามีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.28 ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.31 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 25.69 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.80 รองลงมาคือ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.20

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีฯ สังกัดกรมสามัญศึกษา ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละด้านการวางแผนงานวิชาการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วย ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

การวางแผนงานวิชาการ	N=109	ร้อยละ
1. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ		
ไม่มีการจัดทำ	0	0.00
มีการจัดทำ	109	100.00
เอกสารที่จัดทำ คือ		
- คู่มือครู	84	77.06
- คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง	90	82.57
- คู่มือปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ	92	84.40
- คู่มือหมวดวิชา	7	6.42
2. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ		
- การศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ	80	73.39
- การรวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ	71	65.14
- การศึกษานโยบายของหน่วยงานแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ	80	73.39
- กำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของงาน	84	77.06
3. การเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ		
ไม่มีการเผยแพร่	0	0.00
มีการเผยแพร่	109	100.00
วิธีการเผยแพร่ คือ		
- ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งในที่ประชุมครู	100	91.74
- ฝ่ายวิชาการทำหนังสือ / บันทึกเวียนถึงครูทุกคน	63	57.80
- ฝ่ายวิชาการจัดพิมพ์ไว้ในคู่มือครูและแจกครูทุกคน	57	52.29
- ฝ่ายวิชาการประชุมหัวหน้าหมวดวิชาและให้แจ้งครู ในหมวดวิชาทราบและปฏิบัติ	77	70.64

การวางแผนงานวิชาการ	N=109	ร้อยละ
4. ผู้รับผิดชอบในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ		
- ผู้บริหารโรงเรียน	43	39.45
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	93	85.32
- หัวหน้างานแผนงานของโรงเรียน	78	71.56
5. การดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการ		
- โรงเรียนกำหนดกรอบนโยบายและมอบให้หมวด / งาน / ฝ่ายนำไปเขียนแผน	81	74.31
- หมวด / งาน / ฝ่ายประชุมเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณา	96	88.07
- คณะกรรมการฝ่ายแผนงานประชุมร่วมกับผู้บริหารพิจารณาเขียนแผนร่วมกัน	76	69.72
6. ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานฝ่ายวิชาการ		
- ผู้บริหารโรงเรียน	44	40.37
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	81	74.31
- หัวหน้างานแผนงานโรงเรียน	85	77.98
- หัวหน้าหมวด / งาน / ฝ่าย	72	66.06
7. การติดตามการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานของฝ่ายวิชาการ		
ไม่มีการติดตามประเมินผล	0	0.00
มีการติดตามประเมินผล	109	100.00
วิธีการติดตามประเมินผล		
- หัวหน้างาน / โครงการรายงานตามสายการบังคับบัญชา	60	55.05
- ฝ่ายวิชาการประชุมหัวหน้างาน / โครงการเพื่อสรุปผลงานในรอบเดือน	42	38.53
- ผู้ได้รับมอบหมายให้ติดตามการปฏิบัติแล้วรายงานฝ่ายแผนงาน	62	56.88

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มมวมิ นทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้า หมวดวิชา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่า โรงเรียนมีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 100.00 เอกสารที่จัดทำคือ คู่มือปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 84.40 รองลงมาคือ คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 82.57 และคู่มือครู คิดเป็นร้อยละ 77.06

ในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า มีการศึกษาลักษณะ ของงานแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 77.06 รองลงมาคือการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยว กับสภาพ ปัญหาในฝ่ายวิชาการแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ และศึกษานโยบายของหน่วยเหนือแล้ว กำหนดแนวปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 73.39 เท่ากัน

การเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่า โรงเรียนมีการเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยส่วนใหญ่ระบุว่าผู้บริหารโรงเรียนแจ้งในที่ประชุมครู คิดเป็นร้อยละ 91.74 รองลงมาคือ ฝ่ายวิชาการประชุมหัวหน้าหมวดวิชา และแจ้งในครูในหมวด วิชาทราบและปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 70.64 ฝ่ายวิชาการทำหนังสือบันทึกข้อความเขียนถึงครูทุกคน คิดเป็นร้อยละ 57.80 และฝ่ายวิชาการจัดพิมพ์ไว้ในคู่มือครูและแจกครูทุกคน คิดเป็นร้อยละ 52.29

เมื่อพิจารณาถึงผู้รับผิดชอบในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ ผู้ให้ สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 85.32 รองลงมาได้แก่ หัวหน้างานแผนงานของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.56 และผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.45

ในส่วนของ การดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า หมวด / งาน / ฝ่าย ประชุมเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณา คิดเป็นร้อยละ 88.07 รอง ลงมาได้แก่ โรงเรียนกำหนดกรอบนโยบายแล้วมอบให้หมวด / งาน / ฝ่าย นำไปเขียนแผน คิดเป็น ร้อยละ 74.31 และคณะกรรมการฝ่ายแผนงานประชุมร่วมกับผู้บริหารพิจารณาเขียนแผนร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 69.72

ส่วนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานฝ่ายวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า หัวหน้างานแผนงานโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 77.98 รองลงมาได้แก่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชา การ คิดเป็นร้อยละ 74.31 หัวหน้าหมวด / งาน / ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 66.06 และผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.37

สำหรับการติดตามการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานของฝ่ายวิชาการ ผู้ให้ สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่า มีการติดตามประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยวิธีการให้ฝ่ายแผนงาน ติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 67.89 รองลงมาได้แก่ ผู้ได้รับมอบ

หมายเหตุติดตามการปฏิบัติแล้วรายงานฝ่ายแผนงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 56.88 หัวหน้างาน /
โครงการ รายงานผลตามสายงานการบังคับบัญชา คิดเป็นร้อยละ 55.05 และฝ่ายวิชาการประชุม
หัวหน้างาน / โครงการ เพื่อสรุปผลงานในรอบเดือน คิดเป็นร้อยละ 38.53

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละด้านการจัดงานวิชาการ จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

การจัดงานวิชาการ	N=109	ร้อยละ
1. หลักการจัดบุคลากรในสายงานวิชาการ		
- จัดตามวุฒิการศึกษา วิชาเอก / วิชาโท	71	65.14
- จัดตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์	84	77.06
- จัดตามความสนใจและความสมัครใจของครู	33	30.28
- จัดตามผลการเลือกตั้งของครูในหมวดวิชาสำหรับตำแหน่ง หัวหน้าหมวดวิชา	77	70.64
2. การจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบในสายงานวิชาการ		
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้จัด	89	81.65
- ผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเอง	56	51.38
- หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้เสนอชื่อให้ฝ่ายวิชาการพิจารณาแต่งตั้ง	49	44.95
- จัดตามมติประชุมฝ่ายวิชาการ	11	10.95
3. วิธีการจัดกลุ่มการเรียนรู้		
- กำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตร และให้นักเรียนเลือก	96	88.07
- สัมภาษณ์สภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน	29	26.11
- สัมภาษณ์ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์	52	47.71
- เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ เพื่อการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ	60	55.05
4. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกลุ่มการเรียนรู้		
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	69	63.30
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชา	79	72.48
คณะกรรมการจัดกลุ่มการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ หัวหน้าหมวด / งาน / ฝ่าย	50	45.48

การจัดงานวิชาการ	N-109	ร้อยละ
5. วิธีการจัดตารางสอน		
- กำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนครบตามหลักสูตร	88	80.73
- กำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนแต่ละวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน	59	54.13
- สัมภาษณ์ความพร้อมของครู - อาจารย์และการใช้ห้องเรียน เพื่อนำมาประกอบการจัดตารางสอน	81	74.31
6. ผู้มีหน้าที่จัดตารางสอน		
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการดำเนินการจัดตารางสอน	23	21.10
- หมวดยวิชาและฝ่ายวิชาการร่วมกันจัดทำ	88	80.73
- หัวหน้างานจัดตารางสอนเป็นผู้จัด	37	33.94
7. หลักการจัดครูเข้าสอน		
- จัดตามวุฒิวิชาเอก / วิชาโทหรือความถนัดของผู้สอน	90	82.57
- จัดให้มีการหมุนเวียนเปลี่ยนระดับชั้นตามความสมัครใจ เมื่อสอนระดับเดิม 2 – 3 ปีแล้ว	72	66.06
- กำหนดคาบสอนโดยพิจารณาถึงความรับผิดชอบในหน้าที่ พิเศษอื่น ๆ ที่โรงเรียนมอบหมาย	51	49.79
- สัมภาษณ์ความต้องการของครูในหมวดยวิชาแล้วหัวหน้าหมวดย เป็นผู้จัดครูเข้าสอนตามความเห็นสมควร	60	55.05
8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง ได้แก่		
- เอกสารประกอบการสอน / สไลด์ / แผ่นใส / แผ่นภาพ	89	81.65
สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนจัดหาให้ ได้แก่		
- บทเรียนสำเร็จรูป / โทรทัศน์ / วีดิทัศน์ / เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	81	74.31
- คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดการเรียนการสอน	56	51.38

การจัดงานวิชาการ	N-109	ร้อยละ
9. แนวปฏิบัติในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในงานวิชาการ		
- มีห้องศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน	28	25.69
- มีคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาคอยให้บริการสื่อการเรียนการสอน	75	68.81
- แต่ละหมวดวิชาจัดห้องสื่อและมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะ	70	64.22

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทร์ราชนูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุเกี่ยวกับหลักในการจัดบุคลากรในสายงานวิชาการว่า จัดตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 77.06 รองลงมาได้แก่ การจัดตามผลการเลือกตั้งของครูในหมวดวิชาสำหรับตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 70.64 จัดตามวุฒิการศึกษาวิชาเอก - วิชาโท คิดเป็นร้อยละ 65.14 และจัดตามความสนใจและความสมัครใจของครู คิดเป็นร้อยละ 30.28 ส่วนผู้รับผิดชอบในการจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบในสายงานวิชาการคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 81.65 รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้พิจารณาตัดสินด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 51.38 หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้เสนอชื่อให้ฝ่ายวิชาการแต่งตั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.95 และจัดตามมติประชุมฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 10.09

เมื่อพิจารณาถึงวิธีการจัดกลุ่มการเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า กำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรและให้นักเรียนเลือก คิดเป็นร้อยละ 88.07 รองลงมาได้แก่ เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ เพื่อการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 55.05 สำนวณความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 47.71 และสำนวนสภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 47.71 ส่วนผู้รับผิดชอบในการจัดกลุ่มการเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการรับผิดชอบร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 72.48 รองลงมาคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 63.30 และคณะกรรมการจัดกลุ่มการเรียน ซึ่งได้แก่ หัวหน้าหมวด / งาน / ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 45.48

เมื่อพิจารณาถึงวิธีการจัดตารางสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า กำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนครบตามหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 80.73 รองลงมาคือ สำนวณความพร้อมของครู - อาจารย์และการใช้ห้องเรียนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาการจัดตารางสอน คิดเป็นร้อยละ 74.31 และกำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนแต่ละวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน คิดเป็นร้อยละ 54.13 ผู้รับผิดชอบในการจัดตารางสอนคือ หัวหน้าหมวดวิชาและฝ่ายวิชาการร่วมกันจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 80.73 รองลงมาคือ คณะกรรมการซึ่งได้แก่ หัวหน้าหมวด / งาน / ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 33.94 และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 21.10

เมื่อพิจารณาถึงหลักการจัดครูเข้าสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า จัดตามวุฒิการศึกษาวิชาเอก - วิชาโท หรือความถนัดของครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 82.57 จัดให้มีการหมุนเวียนเปลี่ยนระดับชั้นตามความสมัครใจ เมื่อผู้สอนสอนระดับเดิม 2 - 3 ปีคิดเป็นร้อยละ 66.06 สำนวณความต้องการของครูในหมวดวิชาแล้วหัวหน้าหมวดเป็นผู้จัดครูเข้าสอนตามที่เห็นสมควร คิดเป็นร้อยละ 55.05 และกำหนดคาบสอน โดยพิจารณาถึงความรับผิดชอบในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ที่โรงเรียนมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 46.79 สำหรับการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ

สำหรับการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง ซึ่งได้แก่ เอกสารประกอบการสอน สไลด์ แผ่นใส แผ่นภาพ คิดเป็นร้อยละ 81.65 สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนจัดหาให้ ซึ่งได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ คิดเป็นร้อยละ 74.31 และนำคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 51.38

เมื่อพิจารณาถึงแนวปฏิบัติในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า มีคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ใดที่ตนศึกษาคอยให้บริการในเรื่องสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 68.81 แต่ละหมวดวิชาจัดห้องสื่อและมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 64.22 และมีห้องศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 25.69

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละด้านการจัดการเรียนการสอน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วย
ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

การจัดการเรียนการสอน	N=109	ร้อยละ
1. หลักในการจัดทำแผนการสอน		
- จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา	94	86.23
- เขียนแผนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มที่ฝ่ายวิชาการจัดทำไว้ให้	90	82.57
- จัดทำแผนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	80	73.39
2. ผู้รับผิดชอบจัดทำแผนการสอน		
- ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำกันเอง	90	82.57
- ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ	65	59.63
- กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ	21	19.27
3. แนวปฏิบัติในการจัดทำและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน		
- ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน	96	88.07
- นักเรียนมีส่วนช่วยในการผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	67	61.47
- หน่วยงานภายนอกหรือชุมชนบริจาคสื่อการเรียนการสอนให้	25	22.94
- โรงเรียนจัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ	53	48.62
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ / สานิตการซื้อสื่อประกอบการเรียนการสอน	39	35.78
4. การติดตามและประเมินผลการจัดทำและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน		
- สังเกตการใช้สื่อของครู	74	67.89
- สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการขอใช้สื่อของครู	45	41.28
- ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	55	50.46
- ประเมินจากการแสดงนวัตกรรม / สื่อการสอนของแต่ละหมวดวิชา	40	39.70

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ในการจัดทำแผนการสอน โรงเรียนมีหลักให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา คิดเป็นร้อยละ 86.23 รองลงมาได้แก่ เขียนแผนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มที่ฝ่ายวิชาการจัดทำไว้ให้ คิดเป็นร้อยละ 82.57 และจัดทำแผนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คิดเป็นร้อยละ 73.39 เมื่อพิจารณาถึงผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำกันเอง คิดเป็นร้อยละ 82.57 รองลงมาได้แก่ ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 59.63 และกลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 19.27

ส่วนแนวปฏิบัติในการจัดทำและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง คิดเป็นร้อยละ 88.07 รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีส่วนช่วยผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 61.47 โรงเรียนจัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 48.62 เติญวิทยากรมาให้ความรู้สาธิตการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 35.78 และหน่วยงานภายนอกหรือชุมชนบริจาคสื่อการเรียนการสอนให้คิดเป็นร้อยละ 22.94

เมื่อพิจารณาถึงการติดตามและประเมินการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า มีการสังเกตการสอนของครูว่าใช้สื่อสม่ำเสมอหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 67.89 รองลงมาคือ ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.46 สํารองข้อมูลจากบันทึกการขอใช้สื่อของครู คิดเป็นร้อยละ 41.28 และประเมินจากการแสดงนวัตกรรม สื่อการสอนของแต่ละหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 36.70

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ จากการสัมภาษณ์
ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ	N=109	ร้อยละ
1. แนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน		
- จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาภายในโรงเรียน ก่อนเปิดภาคเรียน	88	80.73
- ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาตามหน่วยงานที่จัด	79	72.48
- อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ อย่างเพียงพอ	68	62.39
- กำหนดให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอนและใช้สื่อการสอน	70	64.22
2. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน		
- ผู้บริหารโรงเรียน	57	52.29
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	87	79.82
- หัวหน้าหมวดวิชา	87	79.82
- หัวหน้างานนิเทศและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	15	13.76
3. ประเภทของการจัดสอนซ่อมเสริม		
- จัดให้นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือผลการเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์	76	69.72
- จัดให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา	29	26.61
- จัดให้นักเรียนเป็นกลุ่มตามลักษณะปัญหาของนักเรียน	68	62.39
- จัดสอนพิเศษให้นักเรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ	43	39.45
4. วิธีการจัดสอนซ่อมเสริม		
- จัดคาบสอนซ่อมเสริมไว้ในตารางปกติ 1 คาบ / สัปดาห์ แล้วจัดครูเข้าสอนซ่อมเสริมในรายวิชาต่าง ๆ	73	66.97
- จัดเป็นโครงการสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษโดยจัดนอกเวลาเรียน	36	33.03
- ครูผู้สอนเป็นผู้นัดหมายกับนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริมในกรณี ที่โรงเรียนไม่ได้จัดคาบสอนซ่อมเสริมไว้ให้	50	45.87

การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ	N=109	ร้อยละ
5. ผู้รับผิดชอบในการจัดสอนซ่อมเสริม		
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	55	50.46
- คณะกรรมการจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งได้แก่ หัวหน้าหมวด / งาน / ฝ่าย	26	23.85
- ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา	90	82.57
6. แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร		
- จัดตามนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ	59	54.13
- จัดตามนโยบายของโรงเรียนด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่	89	81.65
- จัดตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน	46	42.20
7. แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนนอกหลักสูตร		
- จัดตามนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ	62	56.88
- จัดตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน	45	41.28
- จัดตามนโยบายของโรงเรียนด้านงบประมาณ / จำนวนบุคลากร	73	66.97
8. ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร		
- ผู้บริหารโรงเรียน	54	49.54
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	81	74.31
- หัวหน้าหมวดวิชา	65	59.63
- หัวหน้าหมวดกิจกรรม	23	21.10
9. การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ		
- จัดอบรม สัมมนาภายในโรงเรียน	89	81.65
- สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ตามหน่วยงานที่จัด	90	82.57
- ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ผลิตเอกสาร	60	55.05
- ประมุขเทศครูที่ย้ายมาใหม่ และ / หรือ ครูบรรจุใหม่	13	11.93
- สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อตามสายงานที่สอนหรือรับผิดชอบ	47	43.12

การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ	N=109	ร้อยละ
10. ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาครูด้านวิชาการ		
- ผู้บริหารโรงเรียน	82	75.23
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	83	76.15
- หัวหน้างานนิเทศและพัฒนากาเรียนการสอน	23	21.10
- หัวหน้าหมวดวิชา	55	50.46
11. การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน		
- จัดอาคารสถานที่ให้มีแสง สี เสียง การถ่ายเทอากาศเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนการสอน	76	69.72
- จัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบ	85	77.98
- จัดให้มีห้องวิชาการ / ศูนย์วิชาของแต่ละหมวดวิชา	86	78.90
- จัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอและดูแล ให้อยู่ในสภาพดี	55	50.46
- จัดที่นั่งทำงาน ที่นั่งอ่านหนังสือนอกห้องเรียนให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน	60	55.06

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีฯ สังกัดกรมสามัญศึกษา จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ผู้ช่วยวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนว่า ได้จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาภายในโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.73 ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาตามหน่วยงานที่จัด คิดเป็นร้อยละ 72.48 กำหนดให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอนและใช้สื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 64.22 และอำนวยความสะดวกในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่อย่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 62.39 ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ที่รับผิดชอบในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 79.82 รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.29 และหัวหน้างานนิเทศและพัฒนาระบบการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 13.76

เมื่อพิจารณาเรื่องประเภทของการจัดสอนซ่อมเสริม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า จัดให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือผลการเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 69.72 รองลงมาได้แก่ จัดให้นักเรียนเป็นกลุ่มตามลักษณะปัญหาของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.39 จัดสอนพิเศษให้นักเรียนที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 39.45 และจัดให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา คิดเป็นร้อยละ 26.61 ในส่วนของวิธีการจัดสอนซ่อมเสริม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า จัดคาบสอนซ่อมเสริมไว้ในตารางปกติ 1 คาบ / สัปดาห์ แล้วจัดครูเข้าสอนซ่อมเสริมในรายวิชาต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 66.97 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนเป็นผู้นัดหมายกับนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริมในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้จัดคาบสอนซ่อมเสริมไว้ให้ คิดเป็นร้อยละ 45.87 จัดเป็นโครงการสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษ โดยจัดนอกเวลาเรียน คิดเป็นร้อยละ 33.03 สำหรับผู้รับผิดชอบในการจัดสอนซ่อมเสริม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 82.57 รองลงมาคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 50.46 และคณะกรรมการจัดสอนซ่อมเสริมซึ่งได้แก่ หัวหน้าหมวด / งาน / ฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 23.85

แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า จัดตามความพร้อมของโรงเรียนในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 81.65 รองลงมาคือ จัดตามนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ คิดเป็นร้อยละ 54.13 และจัดตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 42.20

ในส่วนของแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนนอกหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า จัดตามความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ / จำนวนบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 66.97 รองลงมาคือ จัดตามนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ คิดเป็นร้อยละ 56.88 และจัดตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 41.28 เมื่อพิจารณาถึงผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 74.91 รอง

ลงมาคือ หัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 59.6๘ ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 49.54 และหัวหน้าหมวดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 21.10

ในส่วนของ การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงานตามหน่วยงานที่จัด คิดเป็นร้อยละ 82.57 รองลงมา ได้แก่ จัดอบรม สัมมนาภายในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.65 ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ผลิตเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 55.05 สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อตามสายงานที่สอนหรือรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 43.12 และปฐมนิเทศครูที่ย้ายมาใหม่ และ / หรือ ครูบรรจุใหม่ คิดเป็นร้อยละ 11.93

เมื่อพิจารณาถึงผู้รับผิดชอบในการพัฒนาครูด้านวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบ คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 76.15 รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.23 หัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 50.46 และหัวหน้างานนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 21.10

ในส่วนของ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า จัดให้มีห้องวิชาการ / ศูนย์วิชาของแต่ละหมวด คิดเป็นร้อยละ 78.90 รองลงมาได้แก่ จัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 77.98 จัดอาคารสถานที่ให้มีแสง สี เสียง การถ่ายเทอากาศเหมาะสม เชื้อต่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 69.72 จัดที่นั่งทำงาน ที่นั่งอ่านหนังสือ นอกห้องเรียนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.06 และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอและดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี คิดเป็นร้อยละ 50.46

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	N=109	ร้อยละ
1. หลักในการดำเนินการด้านวัดผลและประเมินผล		
- ยึดตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียน	66	60.55
- กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานและแนวปฏิบัติด้านการวัดผล / ประเมินผลและแจกครูทุกคน	83	76.15
- จัดให้มีเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บคะแนน / วัดผล พร้อมคู่มือให้ครูศึกษา	68	62.39
- จัดประชุมอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเรื่องแนวปฏิบัติ ในการวัดผล / ประเมินผล	62	56.88
- จัดให้ทำข้อสอบมาตรฐานในแต่ละรายวิชาพร้อมจัดทำ ธนาคารข้อสอบ	20	17.09
2. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการวัดผลและประเมินผล		
- ผู้บริหารโรงเรียน	36	33.03
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	69	63.30
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน – วัดผล	50	45.87
- ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา	79	72.78
3. แนวปฏิบัติในการสร้างเครื่องมือการวัดผลการเรียน		
ไม่มีแนวปฏิบัติ	0	0.00
มีแนวปฏิบัติ	109	100.00
วิธีการปฏิบัติ		
- สร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชา	93	85.32
- สร้างเครื่องมือการวัดผลครบทุกรายวิชา	73	66.97
- วิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลในรอบปีที่ผ่านมา	42	38.53
- จัดให้มีคลังข้อสอบทุกหมวดวิชา	24	22.02

การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	N=109	ร้อยละ
4. ผู้รับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล		
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	32	29.36
- หัวหน้าหมวดวิชา	60	55.06
- ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา	105	96.33
5. ผู้รับผิดชอบในงานทะเบียนนักเรียน		
- ผู้บริหารโรงเรียน	15	13.76
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	60	55.06
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน – วัดผล	89	81.65
6. แนวปฏิบัติในการดำเนินงานทะเบียนนักเรียน		
- ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนักเรียน	93	85.32
- จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับประวัตินักเรียน	95	87.16
- รับรองและบันทึกผลการเรียนของนักเรียน	93	85.32

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียน นักเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ระบุว่า หลักในการดำเนินการด้าน วัดผลและประเมินผล ได้แก่ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานและแนวปฏิบัติด้านการวัดผล / ประเมินผล และ แจกครูทุกคน คิดเป็นร้อยละ 76.15 รองลงมาคือ จัดให้มีเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บคะแนน / วัดผล พร้อมคู่มือให้ครูศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.39 ยึดตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.55 จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องแนวปฏิบัติในการวัดผล / ประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 56.88 และจัดให้ทำข้อสอบมาตรฐานในแต่ละรายวิชา พร้อมจัดทำธนาคารข้อสอบ คิดเป็นร้อยละ 17.09

เมื่อพิจารณาถึงผู้รับผิดชอบในการดำเนินการวัดผลและประเมินผล ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบ คือ ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 72.78 รองลงมาคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 63.30 เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน - วัดผล คิดเป็นร้อยละ 45.87 และผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 33.03

ในส่วนของแนวปฏิบัติในการสร้างเครื่องมือการวัดผลการเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่า มีแนวปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 วิธีการปฏิบัติคือสร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างไรก็ตาม คิดเป็นร้อยละ 85.32 รองลงมาได้แก่ สร้างเครื่องมือการวัดผลครบทุกรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 66.97 วิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลในรอบปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 38.53 และจัดทำคลังข้อสอบทุกหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 22.02

เมื่อพิจารณาถึงผู้รับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบ คือ ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 96.33 รองลงมาคือ หัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 55.06 และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 29.36

ในส่วนของผู้รับผิดชอบในงานทะเบียนนักเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน - วัดผล คิดเป็นร้อยละ 81.65 รองลงมาคือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 55.06 และผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.76 ส่วนแนวปฏิบัติในการดำเนินงานทะเบียนนักเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับประวัตินักเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.16 และดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนักเรียน และรับรองและบันทึกผลการเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.32

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

การประเมินผลการจัดงานวิชาการ	N=109	ร้อยละ
1. การประเมินผลการจัดงานวิชาการ		
ไม่มีแนวปฏิบัติ	0	0.00
มีแนวปฏิบัติ	109	100.00
วิธีการปฏิบัติ		
- ให้ตอบแบบสอบถาม	50	45.87
- ศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ	70	64.22
- จัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี	84	77.06
- ให้มีการประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ	78	71.56
- ให้มีการวิเคราะห์การประเมินผลการจัดงานวิชาการ เพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานในครั้งต่อไป	74	67.89
2. ผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการจัดงานวิชาการ		
- ผู้บริหารโรงเรียน	46	42.20
- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	86	78.90
- ฝ่ายแผนงาน	52	47.71
- หัวหน้าหมวดวิชา	45	41.28

จากตารางที่ 7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการประเมินผลการจัดงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีศึกษาศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่า มีแนวปฏิบัติในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 100.00 ซึ่งวิธีการประเมิน โดยการจัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 77.06 รองลงมาได้แก่ การประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ คิดเป็นร้อยละ 71.56 วิเคราะห์การประเมินแล้วนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 67.89 ศึกษาจากผลงานที่ปรากฏ คิดเป็นร้อยละ 64.22 และให้ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 45.87

ในส่วนของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินผลการจัดงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ผู้รับผิดชอบ คือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 78.90 รองลงมา คือ ฝ่ายแผนงาน คิดเป็นร้อยละ 47.71 ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.20 และหัวหน้าหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 41.28

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละด้านปัญหาการดำเนินงานวิชาการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	N=109	ร้อยละ
1. ปัญหาการวางแผนงานวิชาการ		
ไม่มีปัญหา	47	43.12
มีปัญหา	62	56.88
ปัญหาที่พบ คือ (N=62)		
- งาน / โครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด	48	77.42
- การดำเนินงานของหมวดวิชาไม่ได้รับความร่วมมือจากครู ในหมวดวิชาเท่าที่ควร เนื่องจากครูมีภาระรับผิดชอบมาก	38	61.29
- งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้	50	80.65
- ครู - อาจารย์บางคนขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่เห็น ความสำคัญของการทำแผนงาน / โครงการ	30	48.39
2. ปัญหาการจัดงานวิชาการ		
ไม่มีปัญหา	49	44.95
มีปัญหา	60	55.05
ปัญหาที่พบ คือ (N=60)		
- ครู - อาจารย์บางคนขาดความรู้ และประสบการณ์ในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	28	46.67
- หมวดวิชาไม่สามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความ ต้องการของนักเรียนเนื่องจากขาดบุคลากรในบางหมวดวิชา	20	33.33
- ไม่สามารถเปิดวิชาเลือกในแต่ละกลุ่มการเรียนรู้ให้หลากหลาย ตามความต้องการของนักเรียนเนื่องจากบุคลากรขาด ในบางหมวดวิชา	18	30.00
- ขาดการประสานงานระหว่างหมวดวิชาจึงทำให้การจัดตารางสอน ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร	30	50.00

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	N=109	ร้อยละ
- ไม่สามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความต้องการ ของนักเรียน เนื่องจากบุคลากรขาดในบางหมวดวิชา	43	71.67
- ครู – อาจารย์บางคนต้องสอนหลายวิชาและหลายระดับชั้น ทำให้การจัดตารางสอนไม่เหมาะสม	25	41.67
3. ปัญหาการจัดการเรียนการสอน		
ไม่มีปัญหา	44	40.37
มีปัญหา	65	59.63
ปัญหาที่พบ คือ (N=65)		
- ครู – อาจารย์บางคนขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์	43	66.15
- ครู อาจารย์ผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนน้อยเกินไป เนื่องจากมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบจึงไม่มีเวลาผลิตสื่อ	48	73.85
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู – อาจารย์ยังไม่ ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	40	61.54
- ครู – อาจารย์บางคนไม่เห็นความสำคัญของการทำแผนการสอน	30	46.15
4. ปัญหาการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ		
ไม่มีปัญหา	56	51.38
มีปัญหา	53	58.62
ปัญหาที่พบ คือ (N=53)		
- ครู – อาจารย์บางคนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาวิธีการสอน	30	56.60
- ครู – อาจารย์ไม่นำผลการอบรม สัมมนามาขยายผล ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่	23	43.39
- นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนซ่อมเสริม จึงไม่สนใจเรียนซ่อมเสริม	40	75.47
- ครู – อาจารย์มีภาระหน้าที่พิเศษมาก จึงให้เวลากับการสอน ซ่อมเสริมไม่ได้มากเท่าที่ควร	13	24.53

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	N=109	ร้อยละ
- ไม่สามารถจัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร ให้หลากหลายตามความต้องการของนักเรียน	38	71.70
- ครู - อาจารย์ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมไม่เต็มที่จึงขาด การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม	15	28.30
5. ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน		
ไม่มีปัญหา	60	55.05
มีปัญหา	49	44.95
ปัญหาที่พบ คือ (N=49)		
- ครู - อาจารย์บางคนส่งข้อสอบและผลการเรียนล่าช้าไม่ตรง กำหนดเวลา	27	55.10
- นักเรียนไม่ติดตามแก้ผลการเรียน	38	77.55
- ครู - อาจารย์ขาดการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล	30	61.22
6. ปัญหาการประเมินผลการจัดงานวิชาการ		
ไม่มีปัญหา	64	58.72
มีปัญหา	45	41.28
ปัญหาที่พบ คือ (N=45)		
- บุคลากรน้อยและมีงานพิเศษมากผลงานที่ปรากฏจึงไม่ดี เท่าที่ควร	32	70.00
- ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหมวดวิชากับหมวดวิชา การดำเนินงานตามแผนจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร	21	46.67
- หมวด / งาน / ฝ่าย ไม่ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนางานในครั้งต่อไป	26	57.78
- งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	36	80.00

จากตารางที่ 8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มมณฑลนครราชสีมา สังกัดกรมสามัญศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏผลดังนี้

ในด้านปัญหาการวางแผนงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 56.88 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 43.20 ปัญหาที่พบคือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 80.65 รองลงมาคือ งานและโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 77.42 และการดำเนินงานของหมวดวิชาไม่ได้รับความร่วมมือจากครู - อาจารย์ในหมวดวิชาเท่าที่ควร เนื่องจากครู - อาจารย์มีภาระรับผิดชอบงานในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ อีกมาก คิดเป็นร้อยละ 61.29

ส่วนปัญหาการจัดงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 55.05 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 44.95 ปัญหาที่พบคือ หมวดวิชาไม่สามารถจัดกลุ่มการเรียนที่หลากหลายตามความต้องการของนักเรียน เนื่องจากขาดบุคลากรในบางหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 71.67 รองลงมาคือ ขาดการประสานงานระหว่างหมวดวิชา จึงทำให้การจัดตารางสอนไม่เหมาะสมเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 50.00 ครู - อาจารย์บางคนขาดความรู้ และประสบการณ์ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 46.67 และครู - อาจารย์บางคนต้องสอนหลายวิชา หลายระดับชั้น ทำให้การจัดตารางสอนไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 41.67

ในส่วนของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 59.63 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 40.37 ปัญหาที่พบคือ ครู - อาจารย์ผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนน้อยเนื่องจากมีภาระหน้าที่พิเศษต้องรับผิดชอบ จึงไม่มีเวลาผลิตสื่อ คิดเป็นร้อยละ 73.85 รองลงมาคือ ครู - อาจารย์บางคนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 66.15 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู - อาจารย์ ยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 61.54 และครู - อาจารย์บางคนไม่เห็นความสำคัญของการทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 46.15

ในด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 51.38 และมีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 48.62 ปัญหาที่พบคือ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนซ่อมเสริม จึงไม่สนใจเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.47 รองลงมาคือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรให้หลากหลายตามความต้องการของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.70 ครู - อาจารย์บางคนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาวิธีการสอน คิดเป็นร้อยละ 56.60 และครู - อาจารย์ไม่นำผลการอบรมสัมมนามาขยายผลให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 43.39

ส่วนปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 55.05 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 44.95 ปัญหาที่พบคือ นักเรียนไม่ติดตามแก้ผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.55 รองลงมาคือ ครู - อาจารย์ขาดการพัฒนาและปรับปรุงเครื่อง

มือการวัดผล คิดเป็นร้อยละ 61.22 และครู - อาจารย์ส่งข้อสอบและผลการเรียนล่าช้าไม่ตรงกำหนดเวลา คิดเป็นร้อยละ 55.10

ในด้านปัญหาการประเมินผลการจัดงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 58.72 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 41.28 ปัญหาที่พบคือ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ บุคลากรน้อยและมีงานพิเศษมาก ผลงานที่ปรากฏจึงไม่ดีเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 70.11 หมวด / งาน / ฝ่าย ไม่ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนางานในครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 57.78 และขาดการประสานงานที่ีระหว่างหมวดวิชากับหมวดวิชา การดำเนินงานตามแผนจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 46.67

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน
ในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา
ตารางที่ 9 แสดงจำนวนเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการ

การดำเนินงานวิชาการ	N=9
<u>การวางแผนงานวิชาการ</u>	
1. การศึกษาสภาพ / ปัญหา และความต้องการจำเป็นของโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดทำแผนงาน	9
2. มีการจัดทำแผนงาน / โครงการที่จัดทำแยกตามหมวดวิชา	9
3. มีการชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินงานจัดทำแผนงาน / โครงการ ฝ่ายวิชาการก่อนดำเนินการจัดทำ	9
4. มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดงาน / โครงการที่เกี่ยวกับ ฝ่ายวิชาการ	9
<u>การจัดงานวิชาการ</u>	
5. มีการระบุผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานวิชาการของแต่ละหมวดวิชา	9
6. มีการแต่งตั้งให้ครู – อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร	9
7. มีโครงการจ้างครูปฏิบัติการสอนในวิชาที่ขาดแคลนครูผู้สอน	4
8. มีการจัดกลุ่มการเรียนเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร	9
9. มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	6
<u>การจัดการเรียนการสอน</u>	
10. มีการจัดทำและใช้แผนการสอนรายวิชา	9
11. มีการส่งเสริมให้ครู – อาจารย์ผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	9
12. มีการจัดซื้อ / ผลิตสื่อ สิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนการสอน	9
13. มีโครงการพัฒนาห้องศูนย์สื่อ	9
14. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมของหมวดวิชา	9

การดำเนินงานวิชาการ

N=9

การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ

15. มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์	9
16. มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมทั้งในและนอกหน่วยงาน	9
17. มีโครงการพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการ	9
18. มีโครงการพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	9

การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน

19. มีการกำหนดปฏิทินงานวัดผล / ประเมินผลเป็นลายลักษณ์อักษร	9
20. มีการกำหนดระยะเวลาในการส่งข้อสอบ / ผลการสอบอย่างชัดเจน	9

การประเมินผลการจัดงานวิชาการ

21. มีการประเมินผลการจัดงานวิชาการเมื่อสิ้นปี	9

จากตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีศึกษาศึกษา เอกสารที่ศึกษาได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน และบันทึกการประชุม ปรากฏผลดังนี้

ด้านการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดทำแผนงาน ซึ่งแผนงาน / โครงการที่จัดทำแยกตามหมวด / งาน / ฝ่าย โดยมีการชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินงานจัดทำแผนงาน / โครงการ รวมทั้งระบุผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน / โครงการ โดยระบุระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดโครงการรวมทั้งระบุผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร

ด้านการจัดงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดหน้าที่ให้บุคลากรรับผิดชอบการปฏิบัติงานวิชาการ โดยระบุเป็นหมวด / งาน / ฝ่าย มีการมอบหมายและแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ และมีจำนวน 4 โรงเรียนที่ต้องจ้างครูเพื่อปฏิบัติการสอนเนื่องจากขาดบุคลากร ในส่วนของการจัดกลุ่มการเรียนรู้ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดกลุ่มการเรียนรู้เป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร รวมถึงมีการรวบรวมและการกำหนดรายวิชาเลือกเสรีทุกโรงเรียน ในส่วนของการจัดตารางสอน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดตารางสอนโดยมีการรวบรวมรายวิชาที่จะเปิดสอน พร้อมกับการสำรวจจำนวนบุคลากร ห้องเรียน รวมถึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดตารางสอน ในส่วนของการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ผลิตสื่อ / สิ่งพิมพ์ รวมถึงการจัดซื้อ / ผลิตสื่อ และสิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนการสอน และมีจำนวนโรงเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการเรียนการสอน จำนวน 6 โรงเรียน

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดทำและใช้แผนการสอนรายวิชา โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง รวมถึงมีการจัดทำเอกสารประกอบการสอน และแบบทดสอบก่อนเรียน ในส่วนของการส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน พบว่า ทุกโรงเรียนมีโครงการพัฒนาห้องศูนย์สื่อ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตสื่อและนวัตกรรมของหมวดวิชา

ในส่วนของพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมทั้งในและนอกหน่วยงาน มีโครงการพัฒนาคุณภาพบุคลากร โครงการพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการ โครงการพัฒนาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

ในส่วนของวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินงานวัดผล / ประเมินผลเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงกำหนดระยะเวลาในการส่งข้อสอบ ผลการสอบอย่างชัดเจน มีการทำทะเบียน / ประวัตติ / บันทึกผลการเรียนของนักเรียน และโครงการพัฒนางานทะเบียน - วัดผล ทุกโรงเรียน

ด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ พบว่า ทุกโรงเรียนมีการประสาน / ติดตาม และประเมิน
ผลงาน / โครงการ ซึ่งมีวิธีการติดตามโดยการสังเกต การให้ตอบแบบสอบถาม การประชุมสรุปผล การ
ตอบแบบประเมินผล การรายงานของบุคลากร

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจำนวน 9 คน หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 91 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 109 คน ในโรงเรียนกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาจำนวนทั้งสิ้น 109 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 6 – 10 ปี
- 1.2 ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคือปริญญาโท และมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 6 – 10 ปี
- 1.3 หัวหน้าหมวดวิชา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 1 – 5 ปี
- 1.4 ในภาพรวม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่าง 1 – 5 ปี

2. สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา

2.1 การวางแผนงานวิชาการ

ในการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนมีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ เอกสารที่จัดทำคือคู่มือ

ปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ รองลงมาคือ คู่มีือนักเรียนและผู้ปกครอง และคู่มือครู ในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัตินั้น โรงเรียนมีการกำหนดมีการกำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของหมวด / งาน / ฝ่าย รองลงมาคือ การศึกษานโยบายของหน่วยเหนือแล้วกำหนดแนวปฏิบัติและศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ โดยมีการเผยแพร่ระเบียบ และแนวปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ โดยผู้บริหารโรงเรียนแจ้งในที่ประชุมครู รองลงมาคือ ฝ่ายวิชาการประชุมหัวหน้าหมวดวิชาและให้แจ้งครูในหมวดวิชาทราบและปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการคือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ รองลงมาคือหัวหน้างานแผนงานของโรงเรียน

ในส่วนของการดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการ หมวด / งาน / ฝ่าย จะมีการประชุมเพื่อเขียนแผนร่วมกันแล้วนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณา รองลงมาคือ โรงเรียนมีการกำหนดกรอบนโยบายแล้วมอบให้หมวด / งาน / ฝ่าย นำไปเขียนแผนร่วมกัน และคณะกรรมการฝ่ายแผนงานประชุมร่วมกับผู้บริหารพิจารณาเขียนแผนร่วมกัน และจากการศึกษาเอกสารพบว่า ทุกโรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการจัดทำแผนงานวิชาการ โดยแยกตามหมวดวิชา ซึ่งจะระบุระยะเวลาในการเริ่มต้น และสิ้นสุดงาน / โครงการที่ชัดเจน ผู้รับผิดชอบได้แก่หัวหน้างานแผนงานโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนของฝ่ายวิชาการ โดยติดตามจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ

2.2 การจัดงานวิชาการ

ในด้านการจัดงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี สังกัดกรมสามัญศึกษานั้น หลักในการจัดบุคลากรในสายงานวิชาการคือ จัดตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ สำหรับตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาจัดตามผลการเลือกตั้งของครูในหมวดวิชา โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดบุคลากรเข้าทำงานในฝ่ายวิชาการ และจากการศึกษาเอกสารพบว่า ทุกโรงเรียนมีการระบุผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานวิชาการของแต่ละหมวดวิชา โดยมีการแต่งตั้งเป็นลายลักษณ์อักษร

การจัดกลุ่มการเรียน โรงเรียนมีวิธีดำเนินการโดยกำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตรและให้นักเรียนเลือก โดยมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการกับหัวหน้าหมวดวิชาช่วยกันรับผิดชอบ

ส่วนการจัดตารางสอน โรงเรียนกำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนครบตามหลักสูตร และสำรวจความพร้อมของครู - อาจารย์ และการใช้ห้องเรียนเพื่อนำมาประกอบการจัดตารางสอน โดยมีหมวดวิชาและฝ่ายวิชาการร่วมกันจัดทำ

สำหรับการจัดครูเข้าสอน โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามวุฒิการศึกษาวิชาเอก - วิชาโท หรือตามความถนัดของครูผู้สอน และจากการศึกษาเอกสารพบว่ามีจำนวนโรงเรียน 4 โรงเรียนที่ต้องมี

โครงการจ้างครูปฏิบัติการสอนในรายวิชาที่ขาดแคลนครูผู้สอน นอกจากนี้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง ซึ่งได้แก่ เอกสารประกอบการสอน สไลด์ แผ่นใส แผ่นภาพ รองลงมาคือสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทางโรงเรียนจัดหาให้ ซึ่งได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ จากการศึกษาเอกสารพบว่า มีโรงเรียนจำนวน 6 โรงเรียนที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ไอทีศึกษาคอยให้บริการสื่อการเรียนการสอน และแต่ละหมวดวิชาจัดห้องสื่อและมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะหมวดวิชา

2.3 การจัดการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีศึกษาศึกษา โรงเรียนมีหลักให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา รองลงมาคือเขียนแผนการสอนโดยใช้แบบฟอร์มที่ฝ่ายวิชาการจัดทำไว้ให้ และจัดทำแผนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการสอน คือครูผู้สอนจัดทำกันเอง รองลงมาคือครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ

ส่วนแนวปฏิบัติในการจัดทำและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำและใช้สื่อ มีการติดตามและประเมินผลการจัดทำและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของครู โดยสังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้สื่อสม่ำเสมอหรือไม่ และจากการศึกษาเอกสารพบว่า ทุกโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครู – อาจารย์ผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน มีการจัดทำและใช้แผนการสอนรายวิชา โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมด้านการจัดซื้อ / ผลิต สื่อวัสดุ สิ่งพิมพ์เพื่อประกอบการเรียนการสอน และมีกิจกรรมส่งเสริมการผลิตสื่อ / นวัตกรรมของหมวดวิชา และมีโครงการพัฒนาห้องศูนย์สื่อ

2.4 การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ

ในด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีศึกษาศึกษา โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาภายในโรงเรียนก่อนเปิดภาคเรียน รองลงมาคือส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาตามหน่วยงานที่จัด ผู้รับผิดชอบคือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้รับผิดชอบ และจากการศึกษาเอกสารพบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ทุกโรงเรียนมีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

ในเรื่องของการจัดสอนซ่อมเสริม โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือผลการเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ รองลงมาคือ จัดให้กับนักเรียนเป็นกลุ่มตามลักษณะปัญหาของนักเรียน โดยจัดคาบสอนซ่อมเสริมไว้ในตารางปกติ 1 คาบ / สัปดาห์ แล้วจัดครูเข้าสอนซ่อมเสริมในรายวิชาต่าง

ๆ รองลงมาคือให้ครูผู้สอนเป็นผู้นัดหมายกับนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริมในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้จัดคาบสอนไว้ให้ โดยครูผู้สอนแต่ละวิชาจะเป็นผู้รับผิดชอบในการสอนซ่อมเสริม

ส่วนแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนในหลักสูตรนั้น โรงเรียนมีแนวปฏิบัติโดยจัดตามความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ รองลงมาคือจัดตามนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ ส่วนแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนนอกหลักสูตร โรงเรียนมีแนวปฏิบัติโดยจัดตามความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ จำนวนบุคลากร และด้านอาคารสถานที่ รองลงมาคือการจัดตามนโยบายของโรงเรียน หรือ หน่วยเหนือ โดยมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ

สำหรับการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ โรงเรียนมีนโยบายในการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานตามหน่วยงานที่จัด รองลงมาคือการจัดอบรม สัมมนาภายในโรงเรียน และการส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า วิจัย ผลิตรายการ โดยมีส่วนช่วยฝ่ายวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ และจากการศึกษาเอกสารพบว่า ทุกโรงเรียนมีโครงการพัฒนาการจัดทำผลงานทางวิชาการ

ในส่วนของการสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนนั้น โรงเรียนจัดให้มีห้องวิชาการ ศูนย์วิชาของแต่ละหมวดวิชา รองลงมาคือจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบ รวมทั้งจัดอาคารสถานที่ให้มีแสง สี เสียง และการถ่ายเทอากาศเหมาะสม เชื้อต่อการเรียนการสอน และจากการศึกษาเอกสารพบว่า ทุกโรงเรียนมีโครงการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

2.5 การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน

หลักในการดำเนินการด้านวัดผลและประเมินผล โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน และแนวปฏิบัติด้านการวัดผล / ประเมินผลแล้วแจกครูทุกคน โดยมีครูผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

ส่วนการสร้างเครื่องมือการวัดผลการเรียน ส่วนใหญ่สร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โดยครูผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้รับผิดชอบ และจากการศึกษาเอกสารพบว่า ทุกโรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินงานวัดผล / ประเมินผลเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการกำหนดระยะเวลาในการส่งข้อสอบและผลการสอบอย่างชัดเจน

ในงานทะเบียนนักเรียน ผู้รับผิดชอบคือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน - วัดผล รองลงมาคือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ซึ่งดำเนินการโดยได้จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับประวัตินักเรียน รองลงมาคือการขึ้นทะเบียนนักเรียน และรับรองและบันทึกผลการเรียนของนักเรียน

2.6 การประเมินผลการจัดงานวิชาการ

การประเมินผลการจัดงานวิชาการ โรงเรียนมีการดำเนินการโดยส่วนใหญ่จัดประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี ซึ่งตรงกับผลจากการศึกษาเอกสารว่าทุกโรงเรียนมีการประเมินผลการจัดงานวิชาการเมื่อสิ้นปีการศึกษา รองลงมาคือประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ โดยส่วนใหญ่มีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ

3 ปัญหาในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินีศึกษาศึกษา

3.1 ปัญหาการดำเนินงานด้านการวางแผนงานวิชาการ

โรงเรียนส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหาในด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้ รองลงมาคืองานและโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด และการดำเนินงานของหมวดวิชาไม่ได้รับความร่วมมือจากครูในหมวดวิชาเท่าที่ควร เนื่องจากครูมีภาระรับผิดชอบ งานพิเศษอื่น ๆ อีกมาก

3.2 ปัญหาการดำเนินงานด้านจัดงานวิชาการ

โรงเรียนส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหาในด้านหมวดวิชาไม่สามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความต้องการของนักเรียนเนื่องจากขาดบุคลากรในบางหมวดวิชา รองลงมาคือ ขาดการประสานงานระหว่างหมวดวิชา จึงทำให้การจัดตารางสอนไม่เหมาะสมเท่าที่ควร และ ครู - อาจารย์บางคนขาดความรู้ และประสบการณ์ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3.3 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหาในด้านครู - อาจารย์ผลิตสื่อการเรียนการสอนน้อยเกินไปเนื่องจากมีภาระหน้าที่พิเศษที่ต้องรับผิดชอบจึงไม่มีเวลาผลิตสื่อ รองลงมาคือครู - อาจารย์ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์ จึงขาดความสนใจที่จะใช้สื่อและอุปกรณ์เพื่อประกอบการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3.4 ปัญหาการดำเนินงานด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ

โรงเรียนส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหาที่นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนซ่อมเสริม จึงไม่สนใจเรียนซ่อมเสริม รองลงมาคือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตรให้หลากหลายตามความต้องการของนักเรียน และครู - อาจารย์บางคนขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาวิธีการสอน

3.5 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน

โรงเรียนส่วนใหญ่ระบุว่ามีปัญหาในเรื่องนักเรียนไม่ติดตามแก้ผลการเรียน รองลงมาคือครู – อาจารย์บางคนขาดการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล และครู – อาจารย์บางคนส่งข้อสอบและผลการเรียนล่าช้า

3.6 ปัญหาด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ

โรงเรียนส่วนใหญ่ระบุว่า มีปัญหาในเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ รองลงมาคือบุคลากรน้อย และมีงานพิเศษมาก ผลงานที่ปรากฏจึงไม่เท่าที่ควร และหมวด / งาน / ฝ่าย ไม่ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางานในครั้งต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มมณฑลนครราชสีมา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีประเด็นที่ควรจะนำมาอภิปรายดังนี้

1. การดำเนินงานด้านการวางแผนงานวิชาการ ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ โดยการจัดทำในรูปของคู่มือปฏิบัติงานวิชาการ คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งวิธีดำเนินการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัตินั้นมีการกำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของหมวด / งาน / ฝ่าย พร้อมทั้งมีการเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบโดยผู้บริหารแจ้งในที่ประชุมครูและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการซึ่งแจกให้ครูทุกคน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติด้านการวางแผนตรงตามกรอบและเกณฑ์มาตรฐานที่กรมสามัญศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด เพื่อเป็นการสนองนโยบายและจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระดับมัธยมศึกษา และเป็นการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ส่วนในด้านการดำเนินงานการจัดทำแผนงานวิชาการ ซึ่งเป็นการกำหนดนโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของการดำเนินงานและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนซึ่งพบว่าทุกฝ่าย / หมวด / งานจะมีการประชุมเขียนแผนร่วมกันโดยมีหัวหน้างานแผนงานของฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ การวางแผนเป็นภาระกิจที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทุกโรงเรียนต้องดำเนินการตามนโยบายและจุดเน้นของกรมต้นสังกัด ซึ่งการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบนโยบาย และมีการประชุมเพื่อเขียนแผนร่วมกัน เพื่อจะได้ปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ กิติมา ปรีดีติติก (2532) ได้เสนอว่า การให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน

การวางแผนงานวิชาการได้ประชุมเขียนแผนร่วมกันนั้นจะได้เป็นแผนงานที่มีความคิดกว้าง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การดำเนินงานตามแผน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติตามแผน ย่อมจะทำให้ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงาน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารพบว่า โรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินุทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนใหญ่มีแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีงาน / โครงการ อยู่ในแผนงานวิชาการ มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร โดยระบุระยะเวลาในการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลตามแผนงาน / โครงการและระบุผู้รับผิดชอบชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงมีการเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมสามัญศึกษา (ม.ป.ป.) ระบุไว้ในหนังสือขอข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าในการวางแผนงานวิชาการนั้น ผู้บริหารควรมีการวางแผนงานวิชาการเป็นหมวดวิชา มีการรวบรวมและจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ และมีการเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ มีการจัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินปฏิบัติงาน มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนชัดเจน ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนดำเนินการด้านการวางแผนได้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับที่ ธงชัย สันติวงษ์ (2530) กล่าวไว้ว่า การกำหนดเป้าหมาย และแผนงานโดยผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมกันจัดทำเป็นการช่วยขจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการปฏิบัติให้ลดน้อยลงได้ อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ยังประสบกับปัญหาในการวางแผนซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพราะการดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการ ถ้าได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ งานและโครงการหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติก็จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนควรพิจารณาตั้งแต่ขั้นตอนของการวางแผนในด้านการจัดงบประมาณ โดยการจัดหาเงินในส่วนอื่นมาสนับสนุนแผนงาน / โครงการที่พิจารณาแล้วจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง ในส่วนของปัญหางานและโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้นั้น ทั้งนี้อาจมีสาเหตุหลาย ๆ ประการ เช่น โรงเรียนมีงาน / โครงการมากเกินไป ครู - อาจารย์สละเวลาให้งานของโรงเรียนได้ไม่เต็มที่ เพราะครู - อาจารย์มีน้อยและแต่ละคนต้องรับภาระหน้าที่ในการสอนมาก อีกทั้งยังต้องรับภาระงานพิเศษในหน้าที่อื่น ๆ อีก หรือขาดการประสานงานที่ดี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนควรมีการแก้ปัญหาในเรื่องของการกำหนดงาน / โครงการให้ชัดเจน การจัดลำดับก่อนหลังตามความสำคัญ กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่ให้ซ้ำซ้อน ซึ่งครู - อาจารย์ต้องมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของงาน เพื่อจะได้ปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นจะทำให้งานที่โรงเรียนวางแผนไว้ไม่ดีต้องล่าช้า บางรายการต้องเลื่อนออกไป หรืองดไป ดังผลการวิจัยของรังสฤษดิ์ ศรีแก้ว (2533) ที่พบว่าครูไม่ค่อยปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบต้องคอยออกหนังสือเวียนเตือนก่อนถึงเวลากำหนด ซึ่งทำ

ให้การส่งงานของครู - อาจารย์บางคนล่าช้า และในส่วนของปัญหาครู - อาจารย์บางคนขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการทำแผนงาน / โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสพ ชารินวิวัฒน์ (2539) ที่พบว่าบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการทำแผนงาน / โครงการ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไข เพราะหากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนแล้ว อาจทำให้มีผลกระทบต่อการทำงานได้ ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาควรมีการจัดกระบวนการวางแผน และการมอบหมายงานให้ชัดเจน ให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์โดยการจัด การฝึกอบรมปฏิบัติการ สนับสนุนส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีคณะกรรมการกำหนดนโยบายให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ซึ่งปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) เสนอแนวคิดไว้ว่า การ กำหนดเป้าหมายการทำงานของโรงเรียนควรมีคณะกรรมการเป็นผู้กำหนด และค้นหาโอกาสและ พิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น การมีข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ การแปลโอกาสเป็นแนวทางปฏิบัติ การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด แบ่งงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และตรวจสอบประเมินผลงานที่ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนนั้น

2. การดำเนินงานด้านการจัดงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีแนว ปฏิบัติในการจัดบุคลากรในสายงานวิชาการ โดยจัดตามความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ผู้ วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนดำเนินการได้เหมาะสมดังที่ กมล ธิโสภา (2525) กล่าวไว้ว่า การจัด บุคลากรทำงานด้านวิชาการให้เหมาะสมตามวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ สำหรับ ตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาที่จัดตามผลการเลือกตั้งของครูในหมวดวิชา ผู้วิจัยเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชา เป็นผู้บริหารชั้นต้นที่ควรได้รับการยอมรับจากครูในหมวดวิชาจึงมีความเหมาะสมที่จัดตามผลการ เลือกตั้งซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการใช้ระบบประชาธิปไตยในการจัดงานวิชาการของโรงเรียน เพราะถ้าหัวหน้าหมวดวิชาไม่ได้รับการยอมรับของครูในหมวดวิชาย่อมจะไม่ได้มีส่วนร่วมมือในการ ทำงานเท่าที่ควร ซึ่งในการดำเนินงานด้านการจัดบุคลากรที่เหมาะสมจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และแนวปฏิบัติตามสายงานอย่างชัดเจน บุคลากรมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน และเต็มใจปฏิบัติงานของตนอย่างเต็มความ สามารถโดยมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ยังประสบปัญหาด้านบุคลากร ขาดในบางหมวดวิชา และเกินในบางหมวดวิชา ครู - อาจารย์บางคนยังขาดความรู้และประสบการณ์ ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงไม่สามารถจัดครูเข้าสอนหรือปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงความรู้ ความสามารถ ในส่วนของปัญหาด้านบุคลากรนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ การที่โรงเรียนขาดบุคลากรในบางหมวด วิชาและเกินในบางหมวดวิชานั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑามาศ แก้วเกิดฟ้า (2533) ชัยวิวัฒน์ เจียมสุขสุจินต์ (2537) และประสพ ชารินวิวัฒน์ (2539) ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ ปัญหาการขาดแคลนครูซึ่งเป็นปัญหาระดับชาติที่กระทรวงศึกษาธิการควรเร่งดำเนินการแก้ไข โดย การวิเคราะห์ปัญหา พิจารณาวางแผนในการผลิตครูและการใช้ครูให้สอดคล้องกับความจริงในการ

แก้ปัญหา และแนวปฏิบัติในการเกลี้ยครูในแต่ละโรงเรียนให้มีความเสมอภาค หรือจำนวนใกล้เคียงกัน ในส่วนของโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการแก้ปัญหาโดยยึดหลักพึ่งตนเอง ดังข้อเสนอแนะที่กรมสามัญศึกษา (2526) ระบุไว้ในคู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 สรุปได้ว่า ในการแก้ปัญหาที่โรงเรียนเรื่องการขาดแคลนครูบางหมวดวิชา โรงเรียนอาจพิจารณาวิชาโทของครูในหมวดวิชาอื่น หรือพิจารณาข้อมูลจากความถนัด ความสามารถพิเศษ หรืออาจแก้ปัญหาโดยการพัฒนาบุคลากรด้วยการนิเทศภายใน การจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ และการเตรียมครูให้สามารถสอนได้หลายวิชา จัดครูฝ่ายสนับสนุนการสอนช่วยฝ่ายปฏิบัติการ และวิธีสุดท้ายคือการจัดให้มีการจ้างครูสอน และจากการศึกษาเอกสารปรากฏผลว่ามีโรงเรียนในกลุ่มมณฑลราชบุรีทั้งสิ้นจำนวน 4 โรงเรียนที่ต้องจัดโครงการจ้างครูปฏิบัติการสอนเพื่อทดแทนครู - อาจารย์ที่ขาดในบางหมวดวิชา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาการขาดแคลนบุคลากรอย่างวิกฤตทำให้โรงเรียนต้องเสียงบประมาณไปกับการจ้างครูปฏิบัติการสอนเป็นผลให้ต้องมีการจำกัดงบประมาณในการดำเนินงานอย่างอื่นในโรงเรียน

ในส่วนของ การจัดกลุ่มการเรียน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติโดยการกำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการกับหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกกลุ่มการเรียนตามความถนัด ความสนใจ เพื่อการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีอิสระในการเลือกได้ตามความต้องการของนักเรียน สอดคล้องกับหลักการจัดกลุ่มการเรียนที่ กิติมา ปรีดีดีล (2532) กล่าวว่า การจัดกลุ่มการเรียน จะต้องคำนึงถึงผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ว่า มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง (กรมวิชาการ , 2535) อย่างไรก็ตามโรงเรียนไม่สามารถจัดกลุ่มการเรียนที่หลากหลายและไม่สามารถเปิดวิชาเลือกให้หลากหลายตามความต้องการของนักเรียน อันเป็นผลมาจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อย และจำนวนของบุคลากรที่ได้รับจัดสรรก็ไม่เพียงพอ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัญหาการจัดกลุ่มการเรียนไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นปัญหาสำคัญที่กรมสามัญศึกษาควรจะได้พิจารณาจัดสรรในเรื่องงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และจัดสรรจำนวนบุคลากรให้เพียงพอกับโรงเรียนตามความจำเป็น เนื่องจากงบประมาณและบุคลากรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้โรงเรียนสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้

ในส่วนของ การจัดตารางสอน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการกำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด และมีการสำรวจความพร้อมของครู - อาจารย์ และการใช้ห้องเรียน เพื่อนำมาประกอบการจัดตารางสอนโดยมีหมวดวิชาและฝ่ายวิชาการร่วมกันจัดทำ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนดำเนินการได้เหมาะสม เพราะงานการจัดตารางสอนเป็นงานที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญ การสำรวจความพร้อมของครู - อาจารย์ การใช้ห้องเรียน เพื่อนำมาประกอบการจัดตาราง

สอนจะทำให้ได้ตารางสอนที่เหมาะสม โดยมีหัวหน้าหมวดวิชาและฝ่ายวิชาการร่วมกันจัดทำซึ่งเป็นการสมควรอย่างยิ่งเพราะหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้ที่ใกล้ชิดครู – อาจารย์ จึงทราบข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในการจัดตารางสอน ซึ่งสอดคล้องกับที่ บุญมี เณรยอด (2530) กล่าวไว้ว่า หลักการจัดตารางสอนที่มีประสิทธิภาพควรให้หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้จัดจำนวนชั่วโมง และวิชาที่สอนของครูในหมวดวิชาแล้วมอบให้ฝ่ายวิชาการหรือผู้ที่มีหน้าที่จัดตารางสอน เพื่อนำไปจัดตารางสอนรวมของโรงเรียนต่อไป โดยมีการรวบรวมด้านจำนวนคาบเรียน การจัดกลุ่มการเรียน การคิดอัตราค่าจ้าง การจัดครู – อาจารย์ เข้าสอน การใช้ห้องปฏิบัติการและการใช้สนามกีฬา เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดตารางสอน แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการด้านการจัดตารางสอนก็ยังประสบปัญหาการจัดตารางสอนไม่เหมาะสมเพราะขาดการประสานระหว่างหมวดวิชา และครู – อาจารย์บางคนต้องสอนหลายวิชา หลายระดับชั้น ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากการที่โรงเรียนขาดแคลนบุคลากร และวิธีดำเนินการแก้ปัญหาของโรงเรียนคือการใช้วิธีการจ้างครูมาสอน ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนคงไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้อย่างสมบูรณ์ คงต้องอาศัยหน่วยงานต้นสังกัดในการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรให้เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนเพื่อให้ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และกรณีที่ครูต้องสอนหลายวิชาหรือทำงานหลายหน้าที่ย่อมทำให้ครู – อาจารย์ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผลให้การเรียนการสอนหรือการทำงานนั้นไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ควรมีการประชุมหัวหน้าหมวดวิชาเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดการประสานงานที่ดีด้วย

สำหรับแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนนั้น โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามวุฒิวิชาเอก – วิชาโท หรือตามความถนัดของครูผู้สอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นการจัดครูเข้าสอนที่ทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มความสามารถสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติมา ปรีดีติติก (2532) ที่กล่าวถึงการจัดครูเข้าสอนว่า เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่จะเลือกจัดครูผู้สอนให้เหมาะสมกับรายวิชา ระดับชั้นและความสามารถของผู้เรียนโดยพิจารณาความรู้ ความสามารถในรายวิชาที่สอน เทคนิควิธีสอน และความสามารถในการดูแลเด็กนักเรียน กรมสามัญศึกษา (2527) ได้กำหนดหลักในการจัดครูเข้าสอนไว้หลายประการคือ จัดตามความถนัดของครูผู้สอนตามวิชาเอก – วิชาโทที่เรียนมา จัดตามวิชาที่ครูมีความสนใจ หรือวิชาที่ครูมีประสบการณ์มาก่อน และการจัดให้ครูได้มีการหมุนเวียนเปลี่ยนระดับชั้นตามความสมัครใจเมื่อครูผู้สอนสอนระดับชั้นเดิม 2 – 3 ปีแล้วนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการดำเนินการที่เหมาะสม เพราะจะทำให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง และไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการสอน ซึ่งสอดคล้องกับที่ เอกชัย กิสุขพันธ์ (2529) กล่าวไว้ว่า บุคลากรในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งทำหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ สู่นักเรียน เมื่อทำงานไปนาน ๆ ควรมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถตลอดจนเทคนิคใหม่ ๆ ให้มีมากขึ้นอันจะเป็นผลดีต่อการทำงานของครู

ในส่วนของการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมส่วนใหญ่เป็นสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เอง ซึ่งได้แก่ เอกสารประกอบการสอน สไลด์ แผ่นใส แผ่นภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ปรากฏจากการศึกษาเอกสารว่าโรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครู - อาจารย์มีการผลิตสื่อ สิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนการสอนและสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทางโรงเรียนจัดหาให้ ซึ่งได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ โดยจัดให้มีคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาคอยให้บริการสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรมมาใช้ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเข้าใจง่าย รวดเร็ว และชัดเจนขึ้น ซึ่งผลการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับที่ กิติมา ปรีดีติติก (2532) ได้เสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัดตั้งศูนย์บริการนวัตกรรม สื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยในการจัดหาและให้ความสะดวกในการใช้ ซึ่งการจัดหา เก็บรักษา ให้บริการที่เป็นระบบทำให้สามารถใช้สื่อและนวัตกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

3. การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีหลักในการจัดทำแผนการสอนโดยให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำกันเองตามแบบฟอร์มที่ฝ่ายวิชาการจัดไว้ให้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากรณีที่โรงเรียนดำเนินการโดยมีนโยบายจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และเนื้อหาวิชา โดยมีการวางแผนการสอนซึ่งสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการสอนเป็นการเตรียมการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งล่วงหน้า โดยวิเคราะห์หลักสูตร และเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกำหนดการสอนและแผนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การที่โรงเรียนมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรนั้นนับได้ว่าโรงเรียนเห็นความสำคัญของหลักสูตรเนื่องจากหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างมาก และครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ดังที่ บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) กล่าวว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนแม่บทของการจัดการศึกษา จำเป็นที่ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับเอกสารประกอบหลักสูตรที่ผู้บริหารควรใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้แก่ แผนการสอน ซึ่ง จำเนียร ศิลปวานิช (2538) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการสอนสรุปได้ว่า ช่วยให้ครูสามารถดำเนินงานในการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร สอนได้ดีมีประสิทธิภาพสูง และมีความชำนาญในการสอน ช่วยให้ครูมีเวลามากพอในการจัดหา และจัดสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอนไว้ให้พร้อม สำหรับนักเรียน และช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนได้

ในส่วนของแนวปฏิบัติในการจัดทำและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำและใช้สื่อโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนมีประโยชน์ในการช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย และจำได้ดี ช่วยให้ครู - อาจารย์ประหยัดเวลาในการสอน ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ (2534) ได้กำหนดบทบาทของสื่อการเรียนการสอนว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ และการที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ต่าง ๆ หลายระดับ จะต้องมียุทธศาสตร์การเรียนการสอนหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับนักเรียน ส่วนการติดตามประเมินผลการจัดทำและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของครู ใช้วิธีการสังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้สื่อสม่ำเสมอหรือไม่ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินโดยการสังเกตเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสม การประเมินโดยมีหลักฐานปรากฏจะทำให้ได้ข้อสรุปในการนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้น ดังที่วนิดา (นิมลเสมอ) จึงประสิทธิ์ (ม.ป.ป.) ได้เสนอหลักในการประเมินผลสื่อการเรียนการสอนว่าจะต้องประเมินจากบุคลากรหลายฝ่ายคือผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ โดยมีเครื่องมือการประเมินที่มีประสิทธิภาพเช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และข้อมูลจากสถิติการขอใช้บริการสื่อ อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ยังประสบปัญหาในด้านที่ครู - อาจารย์ผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนน้อยเกินไป ครู - อาจารย์ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ จึงขาดความสนใจที่จะใช้สื่อและอุปกรณ์เพื่อประกอบการเรียนการสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง อีกประการหนึ่งคือครูบางคนไม่เห็นความสำคัญของการทำแผนการสอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครู - อาจารย์ผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนน้อยเกินไปนั้นอาจเป็นสาเหตุมาจากการที่ครู - อาจารย์ต้องรับผิดชอบสอนมาก และยังต้องรับภาระหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ทำให้ไม่มีเวลาในการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งปัญหานี้โรงเรียนควรตระหนักถึงภาระกิจสำคัญของครู - อาจารย์ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพราะการจัดการเรียนการสอนที่ด้นนั้นผู้ได้รับประโยชน์ก็คือนักเรียน และครู - อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่างานพิเศษอื่น ๆ ในส่วนที่ครู - อาจารย์ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูทางด้านการผลิตและใช้สื่อ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู - อาจารย์เพื่อให้เห็นความสำคัญของการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเป็นผลมาจากการที่ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) เสนอว่า การจัดระบบการเรียนการสอนตามแนวคิดในโลยีใหม่เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการคำนึงถึงความต้องการ ความสามารถ และสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์และคณะ (

2539) ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูมีบทบาทเพียงผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก ผู้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่จะทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาสังคมต่อไป

4. การดำเนินการด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ ผลการวิจัย พบว่า

โรงเรียนมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการพัฒนาครูทางด้านวิชาการโดยจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน และสนับสนุนส่งเสริมให้ครู - อาจารย์เข้ารับการอบรม สัมมนา ตามหน่วยงานที่จัด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพัฒนาบุคลากรนั้นมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพของงานวิชาการ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดโครงการพัฒนาบุคลากรไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นดังกล่าวล้วนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการจัดประชุม อบรม สัมมนา หรือการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานที่จัดนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า การให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาตามหน่วยงานจัดเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากครู - อาจารย์ได้มีโอกาสเรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศจิจพร พจนายน (2536) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดมากที่สุด นับได้ว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรถูกหลักการ และหลังจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา หรือศึกษาดูงานแล้วครู - อาจารย์ต้องนำผลมาขยายซึ่งมีระบุไว้ในบันทึกการประชุมเรื่องการให้ครู - อาจารย์นำผลที่ได้จากการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานมาขยายผลตามที่ได้รับการพัฒนามา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการติดตามผลอย่างหนึ่งและเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ทราบว่าการดำเนินการดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ยังประสบปัญหาที่ครู - อาจารย์ไม่กระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเป็นสาเหตุมาจากครู - อาจารย์มีภาระงานสอนและงานพิเศษมาก จึงทำให้ขาดความสนใจและไม่มีความสนใจที่จะค้นคว้า หรือเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งปัญหานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2535) ที่พบว่าปัญหาการพัฒนาบุคลากรคือครู - อาจารย์ไม่สนใจในการพัฒนาตนเอง ซึ่งแนวทางแก้ไขได้เสนอแนะว่าควรให้มีการประชุมชี้แจงและการจัดการนิเทศภายใน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดการนิเทศภายในน่าจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่ดี โดยเฉพาะการนิเทศภายในหมวดวิชา ซึ่งจะทำให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเกิดความรู้สึกร่วมกันและเป็นกันเอง และเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน และยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและมีความสะดวกสบายอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ จุฑามาศ แก้วเกิดฟ้า (2533) กล่าวว่า การจัดการนิเทศภายในหมวดวิชา นับเป็นการพัฒนาบุคลากรที่ให้ผลดีที่สุดในระยะยาว บุคลากรจะได้รับการแลกเปลี่ยนความรู้ เกิดความชำนาญในหน้าที่ ส่วน

ปัญหาสำคัญที่ครู - อาจารย์ไม่นำผลการอบรม สัมมนามาขยายผล หรือปฏิบัติให้เกิดประโยชน์เต็มที่ อาจมีสาเหตุมาจากบุคลากรขาดความเอาใจใส่ และไม่เห็นความสำคัญ โรงเรียนควรดำเนินการแก้ไข โดยจัดประชุมปรึกษาหารือให้มีการถ่ายทอดความรู้ในหมวดวิชา และมีการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าสิ่งที่บุคลากรมีงานมากทั้งด้านการเรียนการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายจึงเป็นสาเหตุให้บุคลากรไม่มีเวลาเอาใจใส่ต่อการนำผลการอบรมสัมมนาขยายผลและปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โรงเรียนจึงควรจัดประชุมชี้แจง ส่งเสริมและติดตามอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการเพิ่มพูนและปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่

ในด้านการดำเนินการจัดสอนซ่อมเสริมนั้น ผลการวิจัยพบว่า เป็นการจัดให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือไม่ผ่านตามเกณฑ์ โดยการจัดให้นักเรียนเป็นกลุ่มตามลักษณะปัญหาของนักเรียน โดยมีวิธีการจัดคาบสอนซ่อมเสริมไว้ในตารางปกติ 1 คาบ / สัปดาห์ แล้วจัดครูเข้าสอนเสริมในรายวิชาต่าง ๆ หรือให้ครูผู้สอนเป็นผู้นัดหมายกับนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริมในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้จัดคาบสอนไว้ให้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนได้ทันเพื่อน นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากขึ้น นักเรียนที่เรียนแล้วไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายได้สัมฤทธิ์ผล ซึ่งในหลักสูตรทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ว่าโรงเรียนต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อนเพื่อแก้ไขความบกพร่องต่าง ๆ และเพื่อช่วยให้มีพื้นฐานอันมั่นคงในการเรียนรู้ โดยโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดสอนพิเศษ โดยเฉพาะการดำเนินการจัดสอนในวันเสาร์ จัดดำเนินการเป็นกลุ่ม มีลักษณะที่ไม่แตกต่างไปจากการสอนในชั้นเรียนปกติเท่าใดนัก อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ยังประสบปัญหานักเรียนไม่ให้ความสนใจในการเรียนซ่อมเสริมเท่าที่ควร และครูมีภาระหน้าที่มากจึงไม่สามารถให้เวลากับการสอนซ่อมเสริมได้มากเท่าที่ควร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้บริหารควรชี้แจงถึงความสำคัญและความจำเป็นในการสอนซ่อมเสริมให้ครู - อาจารย์ และนักเรียนเข้าใจ และควรให้ครู - อาจารย์สามารถกำหนดคาบสอนซ่อมเสริมได้ตามความจำเป็น และโรงเรียนควรมีการติดตามประเมินผลการสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอด้วย

ส่วนการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรม คือจัดตามความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ จำนวนบุคลากร และอาคารสถานที่ และคำนึงถึงนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ โดยมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เหมาะสม เพราะการจัดกิจกรรมจะสามารถพัฒนานักเรียนได้ทุก ๆ ด้าน นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน ดังที่ นพ พงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียนหมายถึงบรรดากิจกรรมประกอบในหรือนอกหลักสูตรที่ให้การศึกษากับนักเรียนนอกห้องเรียน จัดขึ้นโดยนักเรียนสมัครใจที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเองโดยความเห็นชอบและสนับสนุนของอาจารย์ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนก็ยังประสบปัญหาที่ไม่

สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ซึ่งงานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้าง จึงจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้านกำลังคน กำลังความคิด ความต่อเนื่อง และการประสานสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย ผู้บริหารควรมีการจัดการประชุมชี้แจง ขอความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม และควรรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากครู - อาจารย์ที่รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม ตลอดจนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำเอาข้อบกพร่อง หรือปัญหา มาปรับปรุงแก้ไขในกิจกรรมนั้น ๆ ต่อไป

5. การดำเนินการด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนสวนใหญ่มีแนวปฏิบัติในการดำเนินการด้านการวัดผลและประเมินผลโดยมีการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลซึ่งส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีหน้าที่วัดผลและประเมินผลด้วยตนเอง โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา จัดให้มีคลังข้อทดสอบ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับที่ พันธุ์ หันนาคินทร์ (2529) ได้กล่าวถึงการวัดผล และประเมินผลสรุปได้ว่าควรมีการกำหนดนโยบาย จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ การตรวจสอบดูว่าครูได้ดำเนินการวัดผลและประเมินผลถูกต้องครบถ้วนตามเกณฑ์ในการประเมินผลที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ และพร้อมพรรณ อุดมสิน (2531) กล่าวว่าการวัดและประเมินผลจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูผู้สอน เพื่อให้ในการปรับปรุงวิธีสอน นอกจากนี้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผลการเรียนในด้านประโยชน์ต่อผู้บริหารว่า ช่วยให้รู้สภาพที่แท้จริงของสถานศึกษา ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งยังเป็นข้อมูลช่วยในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม โรงเรียนก็ประสบปัญหาในเรื่องนักเรียนไม่ติดตามแก้ผลการเรียน เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลยังขาดคุณภาพทำให้ผลการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และครู - อาจารย์บางคนส่งข้อสอบและผลการเรียนล่าช้าไม่ตรงกำหนดเวลา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้บริหารควรพิจารณาสาเหตุของปัญหาเพื่อการแก้ไข เช่นปัญหานักเรียนไม่ติดตามแก้ผลการเรียน อาจเป็นสาเหตุมาจากนักเรียนขาดความรับผิดชอบ โรงเรียนควรแก้ไขโดยให้ครู - อาจารย์ช่วยกันติดตามนักเรียน และติดต่อผู้ปกครอง และครู - อาจารย์ควรแจ้งให้นักเรียนรับทราบเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และเกณฑ์ขั้นต่ำของการผ่านรายวิชาก่อนที่จะสอนวิชานั้น นอกจากนี้ทั้งครู และนักเรียนควรมีการปรับปรุงวิธีการสอน และวิธีการเรียนของตนเองเพื่อลดปัญหาการสอบไม่ผ่าน หรืออาจดำเนินการประชุมชี้แจง มอบหมายให้ฝ่ายวัดผลและประเมินผลเร่งรัดให้ครู - อาจารย์ผู้สอนส่งข้อสอบ / ผลการเรียนให้ทันเวลา จัดบุคลากรให้เพียงพอ และจัดหาเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่ทันสมัยใช้ได้สะดวกขึ้น ทั้งนี้การกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลและปฏิทินปฏิบัติงานดังได้ดำเนินการอยู่แล้วนั้นก็เพื่อให้การปฏิบัติงานได้ตรงกัน และตรง

เวลาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและประเมินผล (กรมวิชาการ , 2534) บุคลากรในโรงเรียนจึงควรเห็นความสำคัญและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุผลตามแผนที่กำหนดไว้

6. การดำเนินการด้านการประเมินผลการจัดงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการประเมินผลโดยวิธีการประชุม สัมมนา สรุปผลงานประจำปี และมีการประเมินผลในระดับหน่วยงานย่อยเป็นระยะ ๆ โดยมีการวิเคราะห์การประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานในครั้งต่อไป โดยมีผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกับฝ่ายแผนงาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนดำเนินการได้เหมาะสม ซึ่งตามแนวคิดของ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524) กล่าวว่า การประเมินผลงานเป็นขั้นสุดท้ายของการดำเนินงาน และเป็นจุดเริ่มต้นที่จะวางแผนเพื่อดำเนินงานต่อไป โดยพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ของการทำงานที่ผ่านมา การประเมินผลที่ดีต้องยึดจุดประสงค์ของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา และมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลาและอย่างต่อเนื่อง และด้วยความร่วมมือร่วมใจของครู - อาจารย์ทั้งโรงเรียน แต่อย่างไรก็ดีโรงเรียนก็ประสบปัญหาด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ และบุคลากรน้อยและมีงานพิเศษมาก ผลงานที่ปรากฏจึงไม่เป็นที่น่าพอใจและไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนางานในครั้งต่อไป รวมถึงขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหมวดวิชากับหมวดวิชา ผู้วิจัยมีความคิดว่า จากปัญหาที่สำคัญคือปัญหาด้านงบประมาณและจำนวนบุคลากร เป็นสาเหตุให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทางกรมสามัญศึกษาควรพิจารณาหาทางช่วยเหลือโรงเรียนด้านอัตราค่าจ้าง และเงินงบประมาณให้เพียงพอ เพราะการประเมินผลการจัดงานวิชาการเป็นขั้นตอนสำคัญอย่างหนึ่งของการวางแผนงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการวางแผนทั่วไปที่จะต้องประกอบไปด้วยขั้นการวางแผน ขั้นปฏิบัติการตามแผน และขั้นการประเมินผล (กนก จันทรขจร , 2535) หากโรงเรียนได้มีการวางแผนวิชาการอย่างเป็นระบบ ดำเนินการครบวงจรของกระบวนการวางแผนแล้ว เชื่อได้ว่าปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลงานวิชาการจะลดน้อยลงหรือหมดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. กรมสามัญศึกษา ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณด้านการดำเนินงานวิชาการ และจัดครูให้ตรงตามความรู้ ความสามารถ และวุฒิการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน
2. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ เข้ารับการอบรม สัมมนา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอน การผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
3. โรงเรียนควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น โดยมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานภายในโรงเรียน
4. โรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี ควรมีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพในการ จัดประชุม สัมมนา และการนำเสนอผลงานด้านวิชาการ รวมทั้งการจัดแสดงสื่อนวัตกรรมของแต่ละโรงเรียน
5. โรงเรียนควรมีการติดตามการวัดผลและประเมินผลของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี สังกัดกรมสามัญศึกษา ในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม นวมินทรราชินี สังกัดกรมสามัญศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนก จันทร์ขจร. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. (การเรียน การสอน การสอบ ที่โรงเรียนมุ่งหวัง). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เพชรสยามการพิมพ์ , ม.ป.ป.
- กนก จันทร์ขจร. การวางแผนการบริหารงานวิชาการ. ใน การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา หน้า 161 – 212 กรุงเทพมหานคร : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา , 2535.
- กิตติมา ปรีดีดีลก. การบริหารการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรการพิมพ์ , 2532 .
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531
- เกสณี ชิวปรีชา. การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพมหานคร : อัครผลการพิมพ์, ม.ป.ป.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ , 2526.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน . แนวทางการจัดการศึกษาในอนาคต. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ , 2532.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน , รูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ , 2532.
- จุฑามาศ แก้วเกิดฟ้า. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2533 .
- จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539 .
- จำเนียง ศิลปวานิช. หลักและวิธีการสอน. นนทบุรี : เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์ , 2538.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อลีนเพลส กรุงเทพมหานคร, 2539.
- ฉวีวรรณ สิ้นสุวรรณ. รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ

กลุ่มงานแผนงานจัดการมัธยมศึกษา กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.

- ชัยเนตร ไวยคดี. การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการ
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538 .
- ชัยวัฒน์ เจียมสุขสุนันต์. การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537 .
- ชูสิทธิ์ ทะวะบุตร. การศึกษาผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการ
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539 .
- ทิพวัลย์ ตาปตานนท์. การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537 .
- ธรรมบุญ วิสัยจร. ประชาธิปไตยในการบริหารสถานศึกษา. ใน เอกสารประกอบการบริหาร
บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อักษรการพิมพ์ , 2532 .
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2534.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. ก้าวสู่ผู้บริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- นภาตล อุษชิน. การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536 .
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. การวัดและการประเมินผลการสอน. ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคม
ศึกษาและมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล , 2524.
- บุญมี เณรยอด. การบริหารงานวิชาการ. เอกสารประกอบการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนระดับสูง
รุ่นที่ 13. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534 .
(อัดสำเนา)
- บุญมี เณรยอด. "งานบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา" ในเอกสารประกอบการอบรมคณะ
กรรมการการประถมศึกษาจังหวัด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2529
- บันลือ พุกชะวัน. การนิเทศภายในโรงเรียน. ไทยวัฒนาพานิช , 2537 .
- ประกาศกรมสามัญศึกษา. ทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ในบันทึกกรมสามัญ

ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อัครพลการพิมพ์, ม.ป.ป.

ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538

ประสพ ชารินวัฒน์. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา

บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ประสาร ภูติ. การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2536.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพ, 2535.

พนม พงษ์ไพบูลย์. ข่าวการศึกษา. มติชน. (22 สิงหาคม 2539).

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2529.

พิมพ์พรรณ เตชะคุปต์. พัฒนาการด้านการศึกษาไทยสมัยรัชกาลที่ 9. คณะครุศาสตร์ ภาควิชา

บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526

ภิญโญ สาร. หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2536.

ภักทยา นามวงศ์. การศึกษากาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา

เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ยงศักดิ์ ศฤงคารนนท์. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใน

ระดับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

รังสฤษฎ์ ศรีแก้ว. การศึกษาระบบการควบคุมการปฏิบัติงานวิชาการของครูอาจารย์ โรงเรียน

มัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2533.

เรือง เจริญชัย และ เสรี ราชโรจน์. "การจัดระบบงานวิชาการในโรงเรียน" ในเอกสารการสอนชุดวิชา

การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,

2525.

ลีซซา ล้อยพาน. "การจัดงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา" ในเอกสารการสอนชุดวิชา

การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ;

- วนิดา (นิ่มเสมอ) จึงประสิทธิ์. การบริหารและบริกรงานโสตทัศนศึกษา. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2533 .
- วารสาร. 9 นวมินทราชินูทิศ ม.ป.ท., 2536.
- วารสาร. 9 นวมินทราชินูทิศ ม.ป.ท., 2539.
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานผลการประเมินการให้หลักสูตร ปี 2533 ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2533 .
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) .
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2533 .
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. การวางแผนอย่างมียุทธศาสตร์. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ . กองวิจัยทางการศึกษา , 2534 . (ถัดลำเนา)
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2534.
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2535 .
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2535) . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2535
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เผยแพร่การพัฒนาคุณภาพโรงเรียน. เอกสารหมายเลข 2 กองวิจัยทางการศึกษา 2536 .
- วิชาการ กรม , กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารแนะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2532. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2538 .
- วินนา พูลสวัสดิ์. การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการโรงเรียนมัธยมเสมือนบ้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537 .
- วิลาสินี สิงหศิริ. การศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในสวนกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537 .
- วัลภา นิลเขต. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือ เซนต์ปีอล เดอร์ชาร์ดในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536 .

- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อาร์ทกราฟิค , 2538 .
- ศจีพร พจนายน. การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536 .
- สมภูล ถาวรกิจ. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2527.
- สมหญิง กลั่นศิริ. คำสอนประกอบคำบรรยายไล่ตักศิลาศึกษาเบื้องต้น. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. คณะครุศาสตร์ ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532
- สามัญศึกษา, กรม. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2539
- สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศ. แนวทางการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์ , 2534.
- สามัญศึกษา, กรม. กองแผนงาน. แผนพัฒนาศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพมหานคร : 2538 .
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช , 2535 .
- สามัญศึกษา, กรม. กองแผนงาน. ลักษณะโรงเรียนที่ดี. กรุงเทพมหานคร : กองพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา , 2535 .
- สามัญศึกษา, กรม. ขอขยายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาสนา, ม.ป.ป.
- สามัญศึกษา, กรม. สรุปเกณฑ์และวิธีดำเนินการคัดเลือกนักเรียนและโรงเรียนดีเด่น กรมสามัญศึกษา ประจำปีการศึกษา 2536. กรุงเทพมหานคร : กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ,2536. (อัดสำเนา)
- สามัญศึกษา, กรม. นโยบายรัฐบาลด้านการจัดการศึกษา บันทึกการนิเทศการศึกษา 2539. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2538.
- สามัญศึกษา, กรม. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัย และประเมินผล กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2538.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,

2519.

สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.

กรุงเทพมหานคร อัมรินทร์การพิมพ์, 256.

สามัญศึกษา, กรม. แนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, 2539.

สามัญศึกษา, กรม. โครงการจัดตั้งโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9

เนื่องในวโรกาสเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ. กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2534 .

สุโขทัย, มหาวิทยาลัย. หลักและระบบบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 6 – 10 , กรุงเทพมหานคร : 2533 .

สุโขทัย, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์

2525 .

สุโขทัย, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1 – 7.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2536 .

สุโขทัย, มหาวิทยาลัย. ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 10 – 12. กรุงเทพมหานคร

: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2536.

สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : แสงสุทธิการพิมพ์, 2535.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2523.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. กิจกรรมของนักเรียน. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. การบริหารทักษะการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์, 2533.

อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ดีเอสเพลส บางเขน, 2540.

อุทัย บุญประเสริฐ. องค์การ. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : เอส พี การพิมพ์, 2542.

ภาษาอังกฤษ

Good , Carter V. Dictionary of Education. Boston : Allyn and Bacon , 1977

Lunenburg , Frederick C. and Allan C. Omotein. Educational Administration , concepts and Practices. 2 nd ed. Wadsworth publishing Company. U.S.A. , 1996.

Miller, Van. The Public Administration of American School System. New York : The Macmillan, 1965.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.ประพัฒน์พงษ์   เสนาฤทธิ์
รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา
2. นายวิชัย   เวียงสงค์
ผู้เชี่ยวชาญระดับ 9 กรมสามัญศึกษา
3. ดร.ศักดิ์สิทธิ์   ชัดติยาสุวรรณ
หัวหน้างานวิจัย กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา
4. ดร.วิภาภรณ์   ภูวัฒนกุล
นักวิชาการระดับ 8 ว. กรมสามัญศึกษา
5. นายมังกร   กุลวานิช
ผู้อำนวยการระดับ 9 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพฯ
6. นายสุวรรณ   คำฝาย
ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม 0302 (2700.151)/2856

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางเรณู คุรุไทย นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินุทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนั้นนิสิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้นดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.เรจรัชนี นิมนวล)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร.2182682

(สำเนา)

ที่ ทม 0302 (2700.151)/2856

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม

ด้วย นางเรณู คุรุไทย นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาเทคนิค การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทร์ราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ขอสืบค้นขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านในฐานะผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งบุคลากร ในโรงเรียนฯ ได้แก่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางเรณู คุรุไทย ดำเนินการดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เจี๊ยงณี นิ่มนวล)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 2182682

(สำเนา)

ที่ ทม 0302 (2700.151)/2856

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

ธันวาคม 2542

เรื่อง ขออนุญาตดำเนินการสัมมนาเพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ

ด้วย นางเรณู ครุฑไทย นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษา การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทราชินูทิศ สังกัดกรมสามัญศึกษา" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตขออนุญาตสัมมนาท่านในฐานะผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งบุคลากร ในโรงเรียนฯ ได้แก่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา โดยนิสิตจะประสานงานในรายละเอียดกับโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางเรณู ครุฑไทย ดำเนินการดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เจริงณี นิ่มนวล)

รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา)

โทร. 2182682

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี
สังกัดกรมสามัญศึกษา

สำหรับ

ผู้บริหาร

ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าหมวดวิชา

รายละเอียด

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทรราชินี

สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน 6 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การจัดงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลการเรียน การประเมินผลการจัดงานวิชาการ

โรงเรียนที่สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....เริ่มเวลา.....สิ้นสุดเวลา.....น.

☆☆

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรี

( ) ปริญญาโท

( ) ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งและประสบการณ์ในด้านบริหารงานวิชาการ

( ) ผู้บริหารโรงเรียน.....ปี

( ) ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ.....ปี

( ) หัวหน้าหมวดวิชา.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p>การวางแผนงานวิชาการ</p> <p>1. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ</p> <p>( ) ไม่มี</p> <p>( ) มี ได้แก่ .....</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) คู่มือครู</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) คู่มือปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) อื่น ๆ ได้แก่.....</p> <p>2.วิธีดำเนินการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติโดย</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) การศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดแนวปฏิบัติ</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) กำหนดแนวปฏิบัติตามลักษณะของงาน</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) อื่น ๆ .....</p> <p>3.วิธีดำเนินการเผยแพร่ระเบียบและแนวปฏิบัติให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ</p> <p>( ) ไม่มีการเผยแพร่</p> <p>( ) มีการเผยแพร่ โดย .....</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) แจงในที่ประชุมครู</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) ทำบันทึก / หนังสือเวียนถึงครูทุกคน</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) จัดพิมพ์ไว้ในคู่มือครู และแจกครูทุกคน</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) แจงผ่านหัวหน้าหมวดวิชาถึงครูในหมวดวิชา</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) จัดพิมพ์ไว้ในเอกสารฝ่ายวิชาการซึ่งแจกครูทุกคน</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) อื่น ๆ .....</p> <p>4. ผู้รับผิดชอบในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการคือ</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) ผู้บริหารโรงเรียน</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการได้แก่.....</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) อื่น ๆ .....</p> <p>5. วิธีดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการโดย</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) มีการศึกษาสภาพปัญหาในฝ่ายวิชาการ</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) รวบรวมข้อมูลแล้วกำหนดเป็นนโยบายการจัดทำแผน</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) ฝ่าย / หมวด / งาน ประชุมเขียนแผนร่วมกัน</p> <p style="padding-left: 40px;">( ) อื่น ๆ .....</p>	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p>การจัดงานวิชาการ</p> <p>11. แนวปฏิบัติในการจัดบุคลากรในสายงานวิชาการได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) จัดตามวุฒิการศึกษา ( ) จัดตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ( ) จัดตามความสนใจและความสมัครใจของครู ( ) จัดตามผลการเลือกตั้งของครูในหมวดวิชาสำหรับตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชา ( ) อื่น ๆ ..... <p>12. ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดบุคลากรทำงานในฝ่ายวิชาการได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ผู้บริหารโรงเรียน ( ) ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ( ) หัวหน้าหมวดวิชา ( ) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการซึ่งได้แก่..... ( ) อื่น ๆ ..... <p>13. แนวปฏิบัติในการจัดกลุ่มการเรียนรู้ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) กำหนดวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างของหลักสูตร ( ) ตรวจสอบสภาพของท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน ( ) ตรวจสอบความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ( ) กำหนดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มวิชา ( ) เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ เพื่อการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ ( ) อื่น ๆ ..... <p>14. ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกลุ่มการเรียนรู้ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ผู้บริหารโรงเรียน ( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ( ) ผู้ช่วยผู้บริหารร่วมกับหัวหน้าหมวดวิชา ( ) คณะกรรมการวิชาการซึ่งประกอบด้วย..... ( ) อื่น ๆ 	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p>15. วิธีดำเนินการในการจัดตารางสอนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) กำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด ( ) กำหนดวิชาเรียนและเวลาเรียนแต่ละวิชาให้สัมพันธ์กัน ( ) สสำรวจความพร้อมของครู - อาจารย์เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาการจัดตารางสอน ( ) พิจารณากำหนดการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ( ) อื่น ๆ ..... <p>16. ผู้รับผิดชอบในการจัดตารางสอนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการดำเนินการจัดทำ ( ) หมวดวิชาดำเนินการจัดทำ ( ) หมวดวิชาและฝ่ายวิชาการร่วมกันจัดทำ ( ) คณะกรรมการจัดทำซึ่งได้แก่..... ( ) อื่น ๆ ..... <p>17. แนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) จัดตามวุฒิวิชาเอก - วิชาโท ( ) จัดตามความรู้ความสามารถและความถนัดของครูผู้สอน ( ) จัดโดยคำนึงถึงงานพิเศษที่โรงเรียนมอบหมายให้ปฏิบัติ ( ) จัดตามมติคณะกรรมการวิชาการได้แก่ ..... ( ) อื่น ๆ ..... <p>18. ผู้รับผิดชอบในการจัดครูเข้าสอนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ผู้บริหารโรงเรียน ( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ( ) หัวหน้าหมวดวิชา ( ) คณะกรรมการซึ่งได้แก่..... ( ) อื่น ๆ ..... <p>19. นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ครูผลิตขึ้นใช้เองซึ่งได้แก่ ..... ( ) สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนจัดหาให้ได้แก่ ..... ( ) สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ได้บริจาคโดยหน่วยงานภายนอก ได้แก่ 	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<ul style="list-style-type: none"> ( ) คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดการเรียนการสอน ( ) อื่น ๆ	
<p>20. แนวปฏิบัติในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในงานวิชาการได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) จัดทำเป็นคู่มือเพื่อความสะดวกในการศึกษาวิธีการใช้ ( ) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบควบคุมและอำนวยความสะดวก ( ) แต่ละหมวดวิชามีผู้รับผิดชอบเฉพาะ ( ) อื่น ๆ	
<p>21. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในงานวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ผู้บริหารโรงเรียน ( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ( ) หัวหน้าหมวดวิชา ( ) คณะกรรมการซึ่งได้แก่ ..... ( ) อื่น ๆ	
<p>22. ปัญหาในการจัดงานวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ไม่มีปัญหา ( ) มีปัญหา	
<p>ปัญหาที่มีได้แก่.....</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p><u>การจัดการเรียนการสอน</u></p> <p>23. ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการสอนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเป็นรายบุคคล ( ) ครูที่สอนรายวิชาเดียวกันร่วมกันจัดทำ ( ) กลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดทำ ( ) สำนักพิมพ์หรือเอกชนจัดมาให้ บริการ ( ) อื่น ๆ ..... <p>24. แนวปฏิบัติในการจัดทำแผนการสอนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ( ) วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ ( ) กำหนดกิจกรรม สื่อการสอน การประเมินผล ( ) อื่น ๆ ..... <p>25. แนวปฏิบัติในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง ( ) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อใช้ ( ) ขอรับบริจาคจากหน่วยงานภายนอก หรือ ท้องถิ่น ( ) จัดงบประมาณไว้เพื่อการจัดซื้ออย่างเพียงพอ ( ) เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สาธิตการใช้สื่อการเรียนการสอน ( ) อื่น ๆ ..... <p>26. วิธีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) สังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้สื่อสม่ำเสมอหรือไม่ ( ) สัมภาษณ์ข้อมูลจากบันทึกการขอใช้สื่อของครู ( ) ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ( ) อื่น ๆ ..... <p>27. ปัญหาในการจัดตาการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ไม่มีปัญหา ( ) มีปัญหา 	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p>ปัญหาที่มีได้แก่ .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ	
28. แนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้แก่	
<p>( ) จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน</p> <p>( ) ส่งบุคลากรไปอบรม สัมมนาตามหน่วยงานที่จัด</p> <p>( ) อำนวยความสะดวกในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่</p> <p>( ) ให้ครูทำแผนการสอน บันทึกการสอนใช้สื่อการสอน</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p>	
29. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้แก่	
<p>( ) ผู้บริหารโรงเรียน</p> <p>( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ</p> <p>( ) หัวหน้าหมวดวิชา</p> <p>( ) คณะกรรมการซึ่งได้แก่.....</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p>	
30. การจัดสอนซ่อมเสริมจัดให้แก่.....	
<p>( ) นักเรียนที่เรียนอ่อน</p> <p>( ) นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ</p> <p>( ) จัดสอนซ่อมเสริมเป็นกลุ่มตามลักษณะปัญหาของนักเรียน</p> <p>( ) จัดสอนพิเศษให้นักเรียนที่เก่งเป็นพิเศษ</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p>	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p>31. วิธีการจัดสอนซ่อมเสริมได้แก่.....</p> <p>( ) จัดให้มีตารางสอนซ่อมเสริม</p> <p>( ) จัดให้มีห้องเรียนเฉพาะเพื่อการสอนซ่อมเสริมนอกเวลา</p> <p>( ) จัดสอนซ่อมเสริมในช่วงโมงเรียน</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>32. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดสอนซ่อมเสริมได้แก่</p> <p>( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ</p> <p>( ) คณะกรรมการซึ่งได้แก่.....</p> <p>( ) ครูผู้สอนแต่ละรายวิชา</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>33. แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตรได้แก่</p> <p>( ) จัดตามนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ</p> <p>( ) จัดตามความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่</p> <p>( ) จัดตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>34. แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักเรียนนอกหลักสูตรได้แก่</p> <p>( ) จัดตามนโยบายของโรงเรียนหรือหน่วยเหนือ</p> <p>( ) จัดตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน</p> <p>( ) จัดตามความพร้อมของโรงเรียนด้านงบประมาณ และจำนวนบุคลากร</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>35. ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักเรียนทั้งในและนอกหลักสูตรได้แก่</p> <p>( ) ผู้บริหารโรงเรียน</p> <p>( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ</p> <p>( ) หัวหน้าหมวดวิชา</p> <p>( ) คณะกรรมการฝ่ายวิชาการซึ่งได้แก่.....</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>36. แนวปฏิบัติในการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ</p> <p>( ) การปฐมนิเทศครูใหม่ ครูบรรจุใหม่</p> <p>( ) จัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น</p>	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<ul style="list-style-type: none"> ( ) จัดการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน ( ) จัดให้มีกรรณิเทศภายใน ( ) จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ บริการข่าวสาร ( ) สนับสนุนให้ครูศึกษาต่อตามสายงาน ( ) สนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนระดับสูงขึ้น ( ) อื่น ๆ 	
<p>37. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาครูทางด้านวิชาการได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ผู้บริหารโรงเรียน ( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ( ) คณะกรรมการซึ่งได้แก่..... ( ) หัวหน้าหมวดวิชา ( ) อื่น ๆ 	
<p>38. แนวปฏิบัติในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) มีห้องวิชาการของแต่ละหมวดวิชา ( ) จัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ ง่ายแก่การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ( ) จัดอาคารสถานที่ให้มีแสง สี เสียง การถ่ายเทอากาศให้ เหมาะสม เชื้อต่อการเรียนการสอน ( ) มีหนังสือเพื่อการค้นคว้า และอ้างอิงอย่างเพียงพอ ( ) มีที่นั่งทำงาน นั่งอ่านหนังสือนอกห้องเรียนเพียงพอ ( ) มีวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ให้บริการอย่างเพียงพอ ( ) ให้การดูแลรักษา วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้อยู่ใน สภาพที่ดี ( ) อื่น ๆ 	
<p>39. ปัญหาในการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ไม่มีปัญหา ( ) มีปัญหา <p>ปัญหาที่มีได้แก่.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p>การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน</p> <p>40. แนวปฏิบัติในการดำเนินการวัดผลและประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การเรียนของโรงเรียน ( ) กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผล ( ) จัดให้มีเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บคะแนนวัดผล ( ) จัดหาเอกสารคู่มือการวัดผลและประเมินผลให้ครูศึกษา ( ) จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่นบุคลากรเรื่องแนวปฏิบัติในการวัดผล และประเมินผล ( ) ให้จัดทำข้อสอบมาตรฐานในแต่ละรายวิชาพร้อมกับจัดทำ ธนาคารข้อสอบ ( ) อื่น ๆ ..... <p>41. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ผู้บริหารโรงเรียน ( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ( ) คณะกรรมการซึ่งได้แก่ ..... ( ) ครูผู้สอนประเมินผลด้วยตนเอง ( ) อื่น ๆ ..... <p>42. แนวปฏิบัติในการสร้างเครื่องมือการวัดผลการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ( ) ไม่มีแนวปฏิบัติ ( ) มีแนวปฏิบัติได้แก่ ..... ( ) สร้างเครื่องมือการวัดผลให้เป็นไปตามจุดประสงค์ การเรียนรู้รายวิชา ( ) สร้างเครื่องมือการวัดผลเป็นไปตามจุดประสงค์ครบ ทุกรายวิชา ( ) ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลรายวิชา ( ) มีการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล ในปีที่ผ่านมาทุกหมวดวิชา ( ) จัดให้มีคลังข้อทดสอบทุกหมวดวิชา ( ) อื่น ๆ 	

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกเพิ่มเติม
<p>43. ผู้ทำหน้าที่สร้างเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลได้แก่ .....</p> <p>( ) ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ</p> <p>( ) หัวหน้าหมวดวิชา</p> <p>( ) ครูผู้สอนแต่ละวิชา</p> <p>( ) กรรมการได้แก่ .....</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>44. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในงานทะเบียนนักเรียนได้แก่</p> <p>( ) ผู้บริหารโรงเรียน</p> <p>( ) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ</p> <p>( ) คณะกรรมการซึ่งได้แก่.....</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>45. แนวปฏิบัติในการดำเนินงานทะเบียนนักเรียนได้แก่</p> <p>( ) ดำเนินการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนักเรียน</p> <p>( ) จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับนักเรียน</p> <p>( ) รับรองและบันทึกผลการเรียน</p> <p>( ) อื่น ๆ .....</p> <p>46. ปัญหาในการวัดผลและประเมินผลการเรียน</p> <p>( ) ไม่มีปัญหา</p> <p>( ) มีปัญหา</p> <p>ปัญหาที่มีได้แก่ .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบศึกษาเอกสาร
เอกสารที่ศึกษา.....

โรงเรียน.....

วันที่ศึกษา.....

ประเด็นที่ศึกษา	ข้อมูลที่พบ	หมายเหตุ
1. รูปแบบการจัดทำ / นำเสนอ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
2.สาระสำคัญ	<p>2.1การกำหนดกิจกรรม</p> <p>2.2การกำหนดผู้รับผิดชอบ</p> <p>2.3การกำหนดระยะเวลา</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
3. อื่น ๆ ระบุ	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

ประวัติผู้เขียน

นางเรณู คุรุไทย เกิดเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2499 ที่บ้านจังหวัดนนทบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเมื่อ ปีการศึกษา 2522 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชานิเทศการศึกษาศาสตร์ และพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน ปีการศึกษา 2541 ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย